

Programplan med budget 2018.

Programnämnd samhällsbyggnad i Örebro kommun

Beslutad av Programnämnd samhällsbyggnad, den 30 november 2017, § 144

Innehåll

1	Förslag till beslut	3
2	Programområdets färdriktning och prioriterade utvecklingsområden	4
2.1	Hållbart växande stad	4
2.2	Smart och trygg stad med digitala lösningar.....	4
2.3	Bostäder för alla.....	5
2.4	Dialog med medborgarna och civila samhället	5
2.5	Lokalförsörjning, upphandlingar och investeringar	5
2.6	Sveriges vassaste samhällsbyggnadsprocess	6
2.7	Kompetensförsörjning.....	6
3	Programnämndens styrprinciper för programområdet	7
3.1	Programnämndens uppdrag enligt reglementet.....	7
3.2	Resursfördelning.....	7
3.3	Indikatorer och servicegarantier	8
4	Resursfördelning	9
4.1	Programområdets fördelade budget	9
4.1.1	<i>Politiska prioriteringar</i>	10
4.1.2	<i>Driftnämndernas budget</i>	10
4.1.3	<i>Effektiviseringskrav</i>	11
4.1.4	<i>Planeringsreserv för programnämnden</i>	11
4.2	Investeringar	12
5	Direktiv till driftnämnderna	13
5.1	Unika servicegarantier per driftnämnd.....	13
5.2	Indikatorer och utvecklingsuppdrag.....	13
5.2.1	<i>Mål inom Hållbar tillväxt</i>	14
5.2.2	<i>Mål inom Människors egenmakt</i>	21
5.2.3	<i>Mål inom Barn och ungas behov</i>	24
5.2.4	<i>Mål inom Trygg välfärd</i>	26
6	Bilagor	29
6.1	Driftnämndernas budgetramar 2018	29
6.2	Programnämnd samhällsbyggnads budgetramar 2018	30
6.3	Investeringsprogram programområde samhällsbyggnad	33
6.3.1	<i>Sammanställning investeringsprogram programområde samhällsbyggnad</i>	33
6.3.2	<i>Investeringsprogram Trafik och miljö</i>	34
6.3.3	<i>Investeringsprogram Gata och park</i>	36
6.3.4	<i>Investeringsprogram Samhällsbyggnad övrigt</i>	37
6.3.5	<i>Investeringsprogram Fritid och Kultur</i>	37
6.3.6	<i>Investeringsprogram Taxefinansierad verksamhet, VA och Avfall</i>	38
6.3.7	<i>Investeringsprogram IT samhällsbyggnad</i>	40

1 Förslag till beslut

Örebro kommun fortsätter att växa. Programområde samhällsbyggnads utmaning är att inom befintliga ramar och med hänsyn till god ekonomisk hushållning klara uppsatta mål, och därmed bidra till Örebros utveckling mot att bli Skandinaviens mest attraktiva medelstora stad.

Programområdets verksamheter bidrar till utveckling inom samtliga strategiområden och en stor del handlar om tillgång på bostäder och trygg stadsmiljö. Uppdraget möjliggör en meningsfull fritid, en enklare vardag och goda kommunikationer för medborgarna. Verksamheterna bidrar även till ett effektivt resursutnyttjande för en hållbar ekonomi och en hög kvalitet.

Det vi gör idag påverkar vilket Örebro morgondagens barn får växa upp i. Stöd till föreningar, tillgången till meningsfull fritids- och kulturverksamhet, tillgängliga idrottsanläggningar och mycket annat är förebyggande faktorer som främjar en positiv utveckling och bemöter framtidens utmaningar. Det gäller även underhåll av fastigheter, gator och gångbanor. Tidiga insatser är i princip alltid bättre än sena insatser. Det spar resurser åt kommunen.

Det huvudsakliga uppdraget för programområde Samhällsbyggnad är att bygga, utveckla och säkra den hållbara kommunen, såväl i staden som på landsbygden. Detta som en del i kommunens ansvar för att bidra till de globala hållbarhetsmålen Agenda 2030 som antogs av FN år 2015.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till Programnämnd samhällsbyggnad

1. Programplan med budget 2018 för Programnämnd samhällsbyggnad fastställs.
2. Direktiv för 2018 avseende utvecklingsuppdrag, indikatorer, unika servicegarantier och ekonomiska ramar till driftsnämnderna fastställs.
3. Programplan med budget 2018 överlämnas till kommunstyrelsen.

2 Programområdets färdriktning och prioriterade utvecklingsområden

Grunden för nämndernas styrning är Övergripande strategier och budget. Kommunstyrelsens plan anger också förväntningar på nämnderna. Denna programplan innehåller färdriktig och förutsättningar för programområdets verksamhet och utveckling.

Programnämndens uppdrag är bland annat att svara för en långsiktig hållbar utveckling i Örebro, inom sitt kompetensområde. I detta avsnitt redogör nämnden för sin färdriktning och vilka utvecklingsområden som är mest prioriterade under 2018.

2.1 Hållbart växande stad

Det huvudsakliga uppdraget för programområde Samhällsbyggnad är att bygga, utveckla och säkra den hållbara staden, detta som en del i kommunens ansvar för att bidra till de globala hållbarhetsmålen Agenda 2030 som antogs av FN år 2015. Inte sedan 60-talet har Örebro kommun stått inför den tillväxt vi ser nu och med det ökar behoven hos enskilda medborgare, grupper och verksamheter/företag.

Örebro kommun är i dag ledande i Sverige när det gäller bostadsförsörjning och marktilldelning. En nyckel är ett effektivt arbetssätt inom den lagstiftning som gäller. Förutom bostadsbyggandet är infrastrukturen en grundbult för en fungerande kommun.

Inom programområdet finns även kultur och fritid där upplevelser och rekreation är en viktig del. Här finns många goda exempel, men en utmaning är att långsiktigt och i ökad samverkan med andra säkra behoven i den strategiska planeringen av staden. Att skapa mötesplatser för en ökad integration ska alla verksamheter bidra till. Det handlar inte bara om en plats att bo, verka och uppleva. Det handlar även om att säkra kvaliteten och tillgängligheten, och den upplevda tryggheten för alla medborgare oavsett socioekonomisk status.

2.2 Smart och trygg stad med digitala lösningar

Regeringen har genom samverkansprogram valt ut fem svenska styrkeområden för att investera i framtiden. Ett av dessa program är ”Smarta städer”. Samverkansgruppens beskrivning lyder att ”den smarta staden skapar innovationer, digitalisering och miljö- och klimatteknik och möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt. Städerna ska vara goda livsmiljöer för människor att leva i utan att för den skull slösa på jordens resurser. Hållbar utveckling är med andra ord en viktig utgångspunkt för smarta städer.”

I en smart stad finns lösningar på medborgarnas/kundernas behov där olika samhällsfunktioner är sammanflätade i en effektiv samverkan. Där finns tekniska system som är optimerade, system för planering som säkrar en social hållbarhet i skoletableringar, bostadsbyggande, drift av fritidsgårdar eller möjliggörande för kulturutövande som t ex Kulturskolan. I en smart stad finns hållbara lösningar allt från komplexa planprocesser till effektivare sopsugar. Här byggs stadsdelar för en ökad jämställdhet, ickediskriminering och upplevd trygghet för alla! Här samutnyttjas lokaler och transporter effektiviseras. I en smart stad är planeringsprocesserna integrerade med varandra, över gränserna och stuprören. Här säkras ett ekologiskt-, socialt- och ekonomiskt perspektiv. Här finns öppen data och transparenta arbetsprocesser där det är tydligt hur olika delar bidrar till ett resilient samhälle. Ett sådant samhälle präglas av en långsiktig förmåga att hantera förändringar och fortsatt utvecklas. En resilient stad är proaktiv, planering fokuserar på långsiktighet och anpassning efter förändrade förutsättningar. Omvärldsbevakning är en självklarhet.

Örebro kommun har genom programområdet erhållit en framskjuten position inom det här utvecklingsområdet. Bland annat genom att vara aktiva inom Smart Built Environment, ett strategiskt

innovationsprogram för hur samhällsbyggnadssektorn kan bidra till Sveriges resa mot att bli ett globalt föregångsland som realiserar de nya möjligheter som digitaliseringen för med sig. Det är av stor vikt att programområdet är fortsatt representerat i styrgruppen för det inom programmet strategiska projektet ”DigSam – Digital samhällsbyggnadsprocess”. Ett gott exempel på digitala lösningar är ”grävkartan”, NyStart, som där Örebroarna kan se vilka gator som är tillfälligt avstängda och vilka grävarbeten som är planerade framöver.

2.3 Bostäder för alla

I en smart stad finns det bostäder för alla. Örebro kommun ligger långt framme i att hitta möjligheter för att bygga billigare bostäder som är hållbara ur ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv. Men Örebro behöver fortsatt en mer blandad, grönare och mer integrerad bebyggelse med olika bostadstyper, till överkomliga priser, för att stimulera flyttkedjan. Det handlar om att minska segregationen och att skapa förutsättningar för ett gott liv i staden.

När Örebro växer behövs fler bostäder. För att människor ska kunna trivas i kommunen och vilja flytta hit är det viktigt att det finns boende planerat som tillgodoser olika önskemål. När vi planerar för att bygga nytt eller utveckla befintliga områden ska det vara socialt hållbart och därför strävar vi efter blandad bebyggelse med olika bostadstyper, också till överkomliga priser.

Vi vill att människor i så stor utsträckning som möjligt ska kunna bo där de själva önskar. Att kunna bo där man vill handlar också om att kunna bo på landsbygden i livets olika skeden, ung som gammal.

2.4 Dialog med medborgarna och civila samhället

En smart stad byggs i dialog med dess medborgare, företagare och civila samhället. Örebroarna måste involveras mer i de gemensamma utmaningarna genom information, dialog och medskapande. Det gäller såväl kvinnor som män, flickor som pojkar. Barnperspektivet ska finnas närvarande i allt. Metoder för att engagera barn och lyssna på deras åsikter ska utvecklas ytterligare och användas samtidigt som hela den kommunala planeringen måste bidra till att skapa goda förutsättningar för det samhälle där barn och unga ska växa upp – nu och i framtiden. Arbetet med att möjliggöra inflytande via E-petitioner fortsätter.

2.5 Lokalförsörjning, upphandlingar och investeringar

Programområdet behöver kvalitetssäkra lokalförsörjnings- respektive investeringsprocessen för att möjliggöra smarta samhällsfunktioner, t ex skolor och vårdcentraler. Kommunen står inför stora behov av såväl nyinvesteringar som reinvesteringar i gator och broar. Det är därför viktigt att verksamheterna på ett tydligt sätt och i ett tidigt skede lyfter upp behoven av reinvesteringar och nyinvesteringar. Behov av ökat budgetutrymme, alternativt behov av prioriteringar, behöver klargöras. Detta med utgångspunkt i att den kvalitet som idag finns ska kvarstå för örebroarna.

År 2018 är första året som ett programgemensamt lokalförsörjningsprogram går till beslut i Programnämnd samhällsbyggnad. Behoven inom Kultur- samt Fritidsområdet är tydliggjorda och ska i nästa skede (i framtagandet av investeringsprogrammet) kostnadsberäknas. Arbetssätt, verktyg och former behöver fortsatt utvecklas inom dessa förutsättningsskapande processer.

För att möjliggöra en hållbar investeringsprocess och resursfördelning uppdras alla driftsnämnder att synliggöra de ekonomiska konsekvenserna av den växande staden inom programområdet. Alla driftsnämnder uppdrags dessutom att inom sitt verksamhetsområde i tidigt skede bidra i planeringsprocesserna. Dessa två uppdrag är en programgemensam utmaning!

Upphandling är idag en sektor för programområdet kopplat till att leverera på de politiska uppdragen utifrån den växande staden. Möjligheterna att genomföra upphandlingar behöver utökas.

2.6 Sveriges vassaste samhällsbyggnadsprocess

Digitala, effektiva och sammanflätade arbetsprocesser ska än mer säkra försörjningen av bostäder, mark för verksamheter, vatten och avlopp, avfall, trafik och vägar. Över gränserna ska vi även tillsammans möjliggöra mötesplatser för alla genom ett tillgängligt, behovsanpassat och meningsfullt kultur- samt fritidsliv. Vi ska fortsatt jobba i team och i gemensamma forum. Flytten till Citypassagen och övergången till ökad digitalisering samt aktivitetsbaserat arbetssätt väntar runt hörnet. En handlingsplan för denna förflyttning tas nu fram. Samtliga verksamheter inom programområdet utgör bitar i pusslet! Vi arbetar i team där transparens i arbetssätt och beslut bidrar till än mer tillit till samhällsbyggnadsområdet.

För att lyckas med skapa den smarta staden är samverkan över/mellan programområdena och andra delar av kommunen, framförallt näringslivsavdelningen, en framgångsfaktor som tas allt mer sikte på. Det uppstartade samarbetet mellan programområde Samhällsbyggnad och Barn och utbildning fortsätter och ger inspiration för att gå vidare med programområde Social välfärd. Tillsammans skapar vi smarta processer där behoven kommer in tidigt i planeringen. Vi arbetar synkroniserat. Samarbetet med näringslivsavdelningen behöver fortsatt vara starkt.

2.7 Kompetensförsörjning

Programnämndens arbete med kompetensförsörjning innebär att arbeta med att tillgodose behovet av kompetens inom programområdets ansvarsområde, oavsett utförare, på både kort och lång sikt.

Örebro kommun har en övergripande strategisk inriktning för arbetet med kompetensförsörjning för att stärka det strategiska perspektivet i kompetensförsörjningsarbetet och uppnå önskade effekter av aktiviteter. Det syftar till att tydliggöra kommunens övergripande styrning, ansvarsfördelning och viljeinriktning, utvecklingsbehov och målsättning när det gäller det arbetet med kompetensförsörjning.

Programdirektör ansvarar för kommunens strategiska utvecklingsområden och för utvecklingen inom hela sitt programområde. Ansvarar för att analysera behov och risker vad avser nuvarande och framtida kompetensbehov till programområdets tjänsteutbud. Ansvarar för en utvecklad samverkan med akademien för att påverka utbud, utformning och innehåll inom de grundutbildningar som är av vikt för programområdet.

De utvecklingsområden som hör till programnämndens uppdrag är:

Samverkan med akademi, utbildningsanordnare och andra aktörer

- Det handlar om att föra dialog kring vilka utbildningar kommunen och andra utförare har behov av, hur stort behovet är samt vilken kunskap utbildningen bör ge för att ge förutsättningar för den kompetens som behövs inom programområdet. Att utveckla samarbetsformer och forum för dialog.

Praktik i utbildningen

- Det handlar om att föra dialog kring tillhandahållande av kvalitativ praktik inom utbildning, t ex VFU/näringslivsförlagd kurs/arbetslivsintegrerad praktik/examensarbete/examensprojekt, i tillräckligt stor omfattning för att på så sätt medverka till tillgången på arbetskraft inom de yrkesgrupper som kommunen och andra utförare behöver.

Breda rekryteringsunderlaget

- Det handlar om förändrade normer och en strävan efter jämnare könsfördelning och större mångfald. Att de kommunala yrkena och arbetsuppgifterna, oavsett utförare, behöver attrahera alla kön, åldrar, etniska bakgrunder och funktionssätt.

3 Programnämndens styrprinciper för programområdet

I detta avsnitt finns information och principer att förhålla sig till för driftsnämnderna inom programområdet.

Programnämnd samhällsbyggnad har ett utvecklingsuppdrag inom sitt programområde. Uppgiften är att inom sitt område tilldela resurser och rikta uppdrag som säkrar de prioriterade utvecklingsområdena.

Programnämnden har också ansvar att följa samhällsutvecklingen och ta de initiativ som krävs för en långsiktigt hållbar utveckling och god ekonomisk hushållning. Den svarar också för att upprätthålla en god kontakt och dialog med medborgarna i syfte att bedöma och identifiera behov av utvecklingsinsatser. Nämnden svarar också för att det finns kvalitetsledningssystem för verksamhetsområdet. Nämnden fastställer servicegarantier och svarar för resurstilldelning till driftsnämnder. Programnämnden rapporterar till Kommunstyrelse och Kommunfullmäktige.

3.1 Programnämndens uppdrag enligt reglementet

Programnämnd samhällsbyggnad ansvarar för den fysiska översiktsplaneringen som avses i plan- och bygglagen. Nämnden ansvarar också för fritids- och kulturpolitiken, trafikplanering samt förebyggande miljöarbete. Inom sitt programområde har nämnden ansvar för lokalförsörjningsplanering samt ägande och utveckling av IT-system. Nämnden ansvarar för beställning av flextrafik.

Programnämnden ska bistå Kommunstyrelsen med miljövårds- och naturvårdspolitik och verka för en god miljö i kommunen samt med fritids- och kulturpolitiken verka för god fritids-, idrotts- och kulturverksamhet i kommunen.

Programnämnden äger kommunens markreserv och exploateringsfastigheter. Nämnden svarar även för köp och försäljning, byte, fastighetsreglering, expropriation eller inlösen av fastigheter samt upplåter tomträtt men med vissa förbehåll. Programnämnden har ett eget verkställande ansvar (att likställa med en driftsnämnd) för angivna verksamhetsdelar. Utöver detta omfattar programnämnden ytterligare fem verkställande driftsnämnder.

3.2 Resursfördelning

Programområde Samhällsbyggnads budgetram från Kommunfullmäktige bygger på föregående års budget justerat med tillägg och avdrag för politiska satsningar, pris- och lönekomensationer samt effektiviseringskrav (omprövningskrav). Inga resursfördelningsmodeller finns inom programområdet. Flera av driftsnämndernas uppdrag är avgiftsfinansierade vilket innebär att budgetramarna från Kommunfullmäktige täcker en del av driftsnämndens kostnader och avgifter från abonnenter, företag och privatpersoner finansierar andra delar.

Tekniska nämndens balansräkningsenheter för Avfall och VA-verksamhet är helt finansierade av abonnenterna och har därför egen ekonomisk redovisning, skild från den skattefinansierade verksamheten. Även Byggnadsnämnden redovisar intäkter och kostnader för bygglovsverksamheten. Miljönämnden sårredovisar de intäkter som utgörs av avgifter från tillsyns- och kontrollverksamheten och följer upp att verksamheterna får den tillsyn och kontroll som de betalat för.

3.3 Indikatorer och servicegarantier

Servicegarantier

Servicegarantierna är kommunens verktyg för att ange för medborgarna vilken service-/kvalitetsnivå de kommunalt finansierade tjänsterna har. De unika servicegarantierna fastställs av programnämnderna. Programnämnderna svarar för att etablera, analysera, revidera, ta bort och lägga till garantier.

Det är viktigt att medborgarna upplever att de får en bra och snabb service av oss som arbetar i Örebro kommun. Kvaliteten på våra tjänster ska vara god och medborgarna ska få ett gott bemötande. Vi ska vara tillgängliga för medborgarna. Medborgarnas behov och intressen står i centrum. Vår service ska vara på lika villkor för kvinnor och män, flickor och pojkar.

Servicegarantierna har under 2017 setts över och fyra av dessa har strukits i budget 2018. Se avsnitt 5.1.

Indikatorer

Kommunfullmäktige fastställer i ÖSB de indikatorer som ska utgöra grunden för att följa upp mandatperiodens strategiska mål med målområden.

Programnämndens uppdrag från Kommunfullmäktige är att specificera och anpassa Kommunfullmäktiges indikatorer för att vara styrande för utvecklingen i programområdets verksamhetsuppdrag. Indikatorerna ska riktas till respektive driftsnämnd. Driftsnämnden kan sedan ange ytterligare indikatorer i sin verksamhetsplanering.

Utvecklingsuppdrag

Programnämnden har identifierat ett antal utvecklingsuppdrag utifrån Övergripande strategier och budget som riktas till driftsnämnderna (inklusive programnämndens egen verksamhet). Dessa anses viktiga för måluppfyllelse inom programnämndens prioriterade utvecklingsområden. Utöver dessa har driftsnämnderna ett eget ansvar att rikta uppdrag för sin verksamhet för att nå kommunens mål.

4 Resursfördelning

Programnämndens uppdrag är bland annat att svara för resursfördelning och att fördelningen får avsedd effekt. I detta avsnitt finns information om hur budgeten fördelas till driftsnämnderna och programnämndens egen verksamhet.

4.1 Programområdets fördelade budget

Budgetramen för programområdet uppgår till 623,6 mnkr. Nedanstående förändringar är gjorda i förhållande till 2017 års budgetram.

Programområde Samhällsbyggnad		
Ram 2017 ÖSB	Nämnd	609 375
Justeringar under 2017 Ks 505/2015, Ks 1315/2016		
Fältinventering gruvhål	PN SB	570
Driftskostnadsanslag Karlsundsområdet	FN	2 600
SM-veckan Annaboda	FN	-800
Höjda hyresintäkter uthyrning fritidsanläggningar	FN	-700
Justeringar inför 2018, ÖSB		
Överfört resultat nämnd 2017	Alla	-2 927
AFA-medel	PN SB	-556
Konstgräs	FN	1 050
Idrottshuset hyresökning	FN	500
Odlingslotter	FN	100
Karlslund förbättrade förutsättn ridvht inv utrymme volym (220 tkr)	KS	
Gymnastik förbättrade förutsättn inv utrymme volym (60 tkr)	KS	
Öppen konstvägg inv utrymme volym (60 tkr)	KS	
Hagabadet ökad hyra	PN SB	200
Fritidsgårdar utökade öppettider lördagar	KN	100
Fritidsgård extra satsning för för döva/hörselnedsatta	KN	350
Utökad barnkoloniverksamhet	KN	830
Volymökning Sb investeringar, inv utrymme volym (6000 tkr)	KS	
Bredbandsutbyggn landsbygd inv utrymme volym(1500 tkr)	KS	
Open Art	KN	-2 500
Idrottspolitiskt program helårseffekt	FN	250
Stöd till inv byggn landsbygd flyttas till LN	KN	-350
Integrationsinsatser	KN	-3 500
Teckenspråk kulturfestival - förstudie	KN	-50
Fritidsgårdar ex satsning språkkompetens statsbidrag 2017	KN	-500
Kulturmämnden - Tegelbruket enl avtal	KN	-400
Flytt LFA från KSF till Samhällsbyggnad	PN SB	14 704
Flytt av avkastningskrav från KSF (LFA) till Samhällsbyggnad	PN SB	-1 712
Omprövningskrav	Alla	-4 000
Överhäng löneöversyn 2017	Alla	2 084
Löneöversyn 2018	Alla	5 947
Justeringar inför 2018 Ks 1252/2017		
Kompensation höjt PO-pålägg 2018	Alla	1 976
Flytt LFA från KSF till Samhällsbyggnad, lönekostnadskompensati	PN SB	225
Flytt LFA från KSF till Samhällsbyggnad, ledning	PN SB	706
Ram 2018		623 572

4.1.1 Politiska prioriteringar

Programnämnd samhällsbyggnad prioriterar via fördelning ur planeringsreserven följande i budget 2018:

- Vivalla fritidsgård
- Fritidsgårdar, utökade öppettider lördagar, extra satsning utöver satsning i ÖSB

Programområdet har fått ekonomisk kompensation för följande politiska prioriteringar som gjorts i Övergripande strategi och budget 2018:

- Konstgräs, Mellringe konstgräsplan kvarstår, beräknas klar under 2018
- Fortsatt utbyggnad av odlingslotter
- Fritidsgårdar utökade öppettider lördagar
- Fritidsgård, extra satsning på döva/hörselnedsatta
- 100 nya kolloplatser för barn
- Idrottspolitiskt program

Nedanstående politiska prioriteringar finns medel avsatta för inom Kommunstyrelsen och de fördelas till programområdet efter begäran:

- Kapitalkostnadskompensation
- Ridsport i Karlslundsområdet
- Förbättrade förutsättningar gymnastik Risbergska skolan
- Öppen konstvägg för graffitikonst
- Bredbandsutbyggnad landsbygd

4.1.2 Driftnämndernas budget

Kolumn		1		2	3	4	5	6	7	8	9	
	Budget 2017 enligt ÖSB	Ombudg 2017 Ks 1315/2016 Ks 505/2015 Sam 237/2017	Budget 2017	Återföring Överfört resultat 2016	Återföring AFA	Förändr inför 2018 ÖSB	Justering komp lön 2017	Justering komp lön 2018	Förändr inför 2018 pn sb	Om-prövning 2018	Tilläggsanslag budget 2018 Ks 1252/2017	Budget 2018
Nämnd / verksamhet												
Byggnadsnämnd	6 394		6 394	-846						-45		5 503
Fritidsnämnd	143 537	1 100	144 637	-253		1 900	168	581	850	-1 188	178	146 873
Kulturnämnd	189 922		189 922	-332		-6 020	633	1 798	600	-1 205	621	186 017
Miljönämnd	15 558		15 558	-369			187	529		-129	169	15 945
Teknisk nämnd	149 258		149 258	-272			584	1 532	-1 753	-1 209	531	148 671
Programnämnd totalt	104 706	570	105 276	-855	-556	13 192	512	1 507	303	-224	1 408	120 563
varav:												
Kollektivtrafik	46 071		46 071							-373		45 698
Mark	13 681	650	14 331			4 117	118	347	17	-148	173	18 954
Kultur- och fritidsfastigheter	-2 761		-2 761						1736			-1 025
Lokalförsköning			0			-1 712						-1 712
Stadsbyggnad	35 125		35 125	-855		10 587	394	1 160		-376	1 235	47 271
Nämnd	1 064		1 064							-8		1 056
Planeringsreserv	1 245		1 245						-226	700		1 719
Programövergripande	3 250		3 250		-556				-374	-19		2 301
Revideringar mot Ks	7 031	-80	6 951			200			-850			6 301
Totalt	609 375	1 670	611 045	-2 927	-556	9 072	2 084	5 947	0	-4 000	2 907	623 572

Förklaring till respektive kolumn:

Kolumn 1:

Justeringar 2017 som inte finns med i ÖSB 2018, se specifikationer i tabellerna i bilaga 6.1 och 6.2.

Kolumn 2:

Återföring av överfört resultat 2016.

Kolumn 3:

Återföring av AFA-medel som erhållits från Kommunstyrelsen.

Kolumn 4:

Förändringar inför 2018 som finns specificerade i ÖSB 2018, se spec. i tabellerna i bilaga 6.1 och 6.2.

Kolumn 5:

Justering kompensation lön 2017, avser 3 respektive 4 månader (4 månader för Kommunals personalgrupper).

Kolumn 6:

Justering kompensation förväntat löneavtal 2018, avser löneökning från och med april respektive maj för Kommunals personalgrupper.

Kolumn 7:

Här framgår de justeringar i respektive driftsnämnds budgetram som programnämnden föreslår inför 2018. Förändringarna avser:

- Återföring/tilldelning ur planeringsreserven, se tabell i kapitel 4.1.4.
- Kapitalkostnadskompensation för konstgräsplan i Mellringe omfördelas till Fritidsnämnden.
- Som en följd av införandet av komponentavskrivning föreslås ombudgetering ske inom programområdet. Ombudgeteringen avser anläggningar som fanns i anläggningsregistret per 2015-12-31. Tekniska nämnden, Park och gata får under 2018 ökade kapitalkostnader med 520 tkr, Programnämnd samhällsbyggnad, markreserven inom Markenheten får ökade kostnader med 394 tkr. För kultur- och fritidsfastigheterna som ligger inom Programnämnd samhällsbyggnad, Markenheten ger införandet motsatt effekt vilket innebär att kapitalkostnaderna minskar och utrymme finns för ombudgetering till övriga verksamheter. Effekten av komponentavskrivning (avseende de anläggningar som fanns i anläggningsregistret per 2015-12-31) minskar markant jämfört med 2017 och 2018 är sista året som denna ombudgetering föreslås.

Kolumn 8:

Fördelning av omprövningskrav 2017, se kapitel 4.1.3.

Kolumn 9:

I denna kolumn framgår justeringar av 2018 års budget som beslutats i Kommunstyrelsen (Ks 1252/2017) efter ÖSB, se specifikation i tabellerna i bilaga 6.1 och 6.2.

I bilaga 6.1 framgår driftbudget och föreslagna förändringar för respektive driftsnämnd, med hänvisning till kolumnerna i tabellen ovan. I bilaga 6.2 framgår driftbudget och föreslagna förändringar för programnämnden totalt samt för respektive verksamhet inom programnämnden. Därutöver återfinns tabeller avseende kostnader för programnämnd, programreserv, programövergripande kostnader och revideringar mot Kommunstyrelsen. Samtliga tabeller har hänvisning till kolumnerna i tabellen ovan.

4.1.3 Effektiviseringskrav

Omprövningskravet för programområdet är 4,0 mnkr vilket motsvarar cirka 0,7 % av programrådets budgetram. För att möjliggöra politiska prioriteringar inom programområdet föreslås omprövningskravet för driftsnämnderna samt programnämndens egna verksamhet att höjas till 5,0 mnkr vilket innebär att programnämndens planeringsreserv utökas med 1,0 mnkr. Omprövningskravet föreslås fördelas proportionellt utifrån respektive driftsnämnds budgetram. Kulturnämndens utökade omprövningskrav uppgår till 300 tkr och detta föreslås under 2018 att återläggas till Kulturnämnden via fördelning ur planeringsreserven, se kapitel 4.1.4.

4.1.4 Planeringsreserv för programnämnden

Programnämndens kvarstående ofördelade planeringsreserv för 2017 uppgår till 1 245 tkr. 2017 års engångsbidrag har återförts till reserven och 1,0 mnkr föreslås tillföras från det utökade omprövningskravet. Förslag på nya satsningar redovisas i tabellen nedan.

Planeringsreserv 2018	Nämnd	Tkr
Ofördelad planeringsreserv 2017		1 245
Återföring av 2017 års engångsbeslut		
Besöksräkning	PN	150
Ek stöd Hopajola 2017	PN	90
Projektledare 50 % Citypassagen (se Sam 123/2017)	PN	895
Totalt återföring inför 2018		1 135
Utökad omprövningskrav		1 000
Planeringsreserv 2018		3 380
Förslag 2018, engångsbeslut		
Besöksräkning	PN	-100
Ek stöd Hopajola 2018	PN	-90
Projektledare 50 % Citypassagen (Sam 123/2017)	PN	-571
Tillägg från pn planeringsreserv för att minska omprövningskrav *	KN	-300
Förstärkning Vivalla fritidsgård*	KN	-500
Helgöppna fritidsgårdar, tillägg till beslut i ÖSB	KN	-100
Kvarvarande planeringsreserv efter förslag		1 719

* Dessa medel tas av det utökade omprövningskravet på 1 mnkr.

4.2 Investeringar

Kommunens långsiktiga driftbudgetutrymme ska styra nivån på investeringsprogrammet. Planeringsperioden är de närmaste fyra åren. Investeringsprogrammet ska beskriva vilka driftskostnadskonsekvenser som de planerade investeringarna får och vilken nämnd som föreslås vara ansvarig för investeringen. Det är nämndernas ansvar att säkerställa att finansiering av ökade driftskostnader finns innan en investering påbörjas. Driftbudgetmedel för påbörjade objekt beviljas inte i efterhand.

Kommunstyrelsen har inför 2018 avsatt 6 mnkr för att kompensera för ökade kapitalkostnader till följd av investeringar i trafik, miljö och park och gata. Även kompensation för tillgänglighetsåtgärder finansieras inom denna pott. Övriga medel som avsatts på Kommunstyrelsen är 0,34 mnkr avseende investeringar i Karlslunds ridverksamhet, förbättrade förutsättningar för gymnastiken och öppen konstvägg samt 1,5 mnkr avseende investeringar i bredband på landsbygd. Medlen begärs av Programnämnd samhällsbyggnad från Kommunstyrelsen och programnämndsbeslut krävs för vidare fördelning till driftsnämnd. Inom programnämndens budgetram återfinns även kompensation för ökade kapital- och driftskostnader kopplade till investering i konstgräsplaner. Nedan återfinns en sammanställning av investeringsutgifterna och i bilaga 6.3 återfinns en detaljerad sammanställning där även driftkostnadsökningarna framgår.

Kommunens egna investeringar	Investeringsutgift kommunen					Nämnd
	2018	2019	2020	2021	2022-2024	
Skattefinansierad verksamhet						
Trafik och miljö	88 050	128 950	186 050	165 150	479 650	PN
Gata och Park	137 550	100 600	74 350	54 350	174 850	TN
Fritid och Kultur	16 400	6 900	10 000	2 000	0	FN, KN
Fastigheter PN SB	50 000	46 000	46 000	46 000	138 000	PN
Fordon exkl taxefinans	34 845	34 620	35 370	37 620	0	TN
Inventarier	7 500	5 000	5 000	5 000	15 000	PN
IT-investeringar	7 800	1 600	2 000	1 800	3 900	PN
Bredbandsutbyggnad landsbygd	20 000	0	0	0	0	TN
Totalt skattefinansierad verksamhet	362 145	323 670	358 770	311 920	811 400	
Taxefinansierad verksamhet						
Avfall	3 900	2 250	3 250	0	0	TN
Vatten och avlopp	382 550	250 820	165 000	124 000	339 000	TN
Fordon, taxefinansiering	12 900	10 000	10 000	10 000	0	TN
Totalt taxefinansierad verksamhet	399 350	263 070	178 250	134 000	339 000	
Skatte- och taxefinansierad verksamhet						
Aspholmen, Tekniska förvaltningens lokaler	500					TN
Totalt Örebro kommun	761 995	586 740	537 020	445 920	1 150 400	

5 Direktiv till driftsnämnderna

I detta avsnitt listas de servicegarantier, indikatorer och uppdrag som destinerats driftsnämnder, och där uppföljning förväntas i driftsnämndens delårsrapport och årsberättelse.

5.1 Unika servicegarantier per driftsnämnd

Nämnd	Programnämnd riktat till driftsnämnd ¹
FN	Alla kan åka skridskor i någon ishall varje dag under perioden oktober-mars.
FN	Aktivitetsbidrag till föreningar betalas ut inom 14 dagar om ansökan är komplett.
FN	Bokningsförfrågningar om idrottslokal ska vara besvarade inom tre arbetsdagar.
KN	Kulturskolan erbjuder 28 lektioner per läsår i Kulturskolans ämneskurser.
KN	Alla fritidsgårdar öppnar sista sommarlovsveckan.
MN	Livsmedel: Andel uppfyllda kontrollbesök inom 2 mån, %.
TN	Ansökan om parkeringstillstånd för rörelsehindrade handläggs inom fyra veckor.
TN	Som kund/abonnent ska du få ditt kärl utställt inom fem arbetsdagar efter registrerad beställning.
TN	Potthål på körbanor samt gång- och cykelvägar ska lagas inom fem arbetsdagar från att anmälan kommit in till kommunen.
TN	Snöröjning påbörjas på gång- och cykelbanor efter avslutat snöfall vid minst sju cm djup. På körbanor påbörjas snöröjning efter avslutat snöfall vid minst tio cm djup. Röjningen ska vara avslutad inom tolv timmar.
TN	Som kund/abonnent har du tillgång till vatten inom tre timmar, vid vattenläcka inom det område där kommunen ansvarar för vatten och avlopp.
TN	Som kund/abonnent har du tillgång till vatten inom tre timmar, och vatten i kranen inom 24 timmar, vid vattenläcka inom det område där kommunen ansvarar för vatten och avlopp.

5.2 Indikatorer och utvecklingsuppdrag

Med PNS avses programnämndens egen verksamhet för vilken en egen verksamhetsplan kommer skrivas fram. I driftsnämndernas egna verksamhetsplaner kompletteras indikatorerna och utvecklingsuppdragen med målvärden respektive kommentarer och förväntade effekter. Ansvarig nämnd för uppdrag där fler nämnder samverkar för måluppfyllelse, markeras med **fet stil**.

¹ Efter en översyn av servicegarantierna 2017 har följande servicegarantier strukits:

BN	Bygglovet beslutas inom tio veckor från den tidpunkt ansökan fastställs som komplett, alt lämnas besked om förlängd tid med ytterligare tio veckor, %.
BN	Under alla vardagar får du råd och information om bygglov och bygganmälan, %.
MN	Anmälan om installation av värmepumpsanläggning, andel uppfyllda, % (inom två veckor).
MN	Ansökan om tillstånd för enskild avloppsanläggning, andel uppfyllda, % (beslut inom fyra veckor).
TN	Asfaltsåterställning ska vara utförd inom en månad efter det att TF fått en anmälan från de som utfört schakt, ledningsarbeten och återfyllning att arbetet är klart. Avser perioden maj-oktober.

5.2.1 Mål inom Hållbar tillväxt

Mål: Örebro ska ha ett positivt näringslivsklimat där Örebro kommun underlättar att starta, utveckla och etablera företag.

NÄMND	Indikator	
BN	Planlagd mark för verksamhet, hektar.	
PNS	Såld verksamhetsmark, kvadratmeter.	
NÄMND	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
PNS	Slutföra och implementera den reviderade översiktsplanen.	Skapar goda förutsättningar för planering av den växande staden.
PNS/ BN	Utifrån reviderad översiktsplan utveckla dokumentet ”Handlingsplanen för stadens byggande” för att styra och vägleda gestaltning och planering för en växande kommun.	Handlingsplanen ger ökad förståelse för kommunens ställningstagande och en ökad förutsägbarhet.
BN/ PNS	Fortsatt säkerställa planberedskap för verksamheter.	Erbjuda mark för etablering av verksamheter i relation till efterfrågan. Exempel på volymplaner som vunnit laga kraft under 2017: Tamarindvägen samt Palmbohult.
PNS/ BN	Fortsatt planering och utveckling av områden för etablering av verksamhet.	Erbjuda mark för etablering av verksamheter i relation till efterfrågan. Identifiering om utbyggnadsordning sker löpande. Just nu finns planarbeten i flera stadsdelar, Palmbohult, Bettorp och Törsjö. Har ingått som en del i revideringen av översiktsplanen genom projekten ”Området mellan flygplatsen” och Berglunda samt Munkatorp.
PNS	Leverera förutsättningar för en ökad marknadsbearbetning i syfte att attrahera investeringar och företag till regionen.	Arbetet med att attrahera investerare sker i flera olika sammanhang och genom samarbeten: Business Region Örebro, deltagande på mässor och konferenser i marknadsföringssyfte t ex MIPIM, Logistikmässor i Göteborg och München, Almedalen, Business Arena.
PNS	Utifrån överenskommet avtal med Region Örebro län, tillsammans med Vuxam och Kommunstyrelseförvaltningen, fortsatt ta ansvar för genomförandet av avtalets intentioner. Detta som ett led i att Örebro kommun leder arbetet med Business Region Örebro (BRO) från och med år 2015.	Handlar framförallt om att säkerställa en god mark-tillgång för näringslivets expansion. Näringslivets förutsättningar och konkurrenskraft i regionen förbättras och Örebroregionen upplevs som attraktiv. Befintliga och nya företag ges goda förutsättningar att utvecklas. Örebro kommun har just nu ansvarsdelen för investering/etablering inom BRO. Rekryteringar pågår inom BRO, vilka är av stor vikt för Örebro kommun.
PNS/ FN/ TN/ BN	Fortsatt bidra till Örebrokompaniets uppdrag med att utveckla naturturismen.	Kommunen ska tillsammans med andra aktörer utveckla värden för friluftsliv och naturturism. Samordning av kommunens utvecklingsarbete runt Hjälmarens med omnejd har organiserats genom stöd från kommunstyrelseförvaltningen.

Mål: Örebro kommun ska vara en ekologiskt hållbar kommun.

NÄMND	Indikator
PNS	Antal hektar som har fått ett långsiktigt skydd eller har restaurerats för att få höga miljövärden, ett års fördröjning, procent.
TN	Andel rätt sorterat restavfall, procent.

NÄMND	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
TN/	Fortsatt bidra till projekt ”Vatten från Vättern”	Projektet ”Vatten från Vättern” kommer efter beslut i samarbets-kommunernas fullmäktige gå in i fas ett av tre som omfattar arbetet med miljö- och tillståndsansökan (den andra fasen gäller byggnation och den tredje fasen innebär att skapa en organisation för driften).
TN/ PNS	Fortsatt arbeta för ett vattenskyddsområde för Svartån.	En översyn av Svartån som vattentäkt ska genomföras för att säkra vattenförsörjningen fram till att projektet ”Vatten från Vättern” är avslutat.
TN	Ta fram en plan där konkreta åtgärder redovisas för att säkerställa ökad avfallssortering.	Målet är framförallt att minska mängden avfall och öka användningen av material lämpat för återvinning. Rutiner och riktlinjer tas fram, samt nödvändiga tjänster för omhändertagande av sorterat avfall upphandlas.
TN	Utifrån Vattenplanen genomföra beslutade mål gällande rening av dagvatten.	Reducerade utsläpp av tungmetaller och andra miljöbelastande ämnen bidrar till att förbättra vattenkvaliteten i Svartån och göra Svartån badbar. Målet är hämtat från Vattenplanen och aktiviteten är att öka andelen dagvatten som passerar en reningsanläggning. Förväntade effekter är reducerade utsläpp av tungmetaller och andra miljöbelastande ämnen bidrar till att förbättra vattenkvaliteten i Svartån och göra Svartån badbar. Placering av Strömsborgsdammen är förankrad med berörda verksamheter. Dock löper inte nuvarande arrendet ut förrän mars 2018 (det vill säga där dammen är tänkt att placeras) vilket innebär att byggnationen av dammen inte kan påbörjas förrän våren 2018. En förprojektering är gjord och en detaljprojektering ska starta under hösten.
MN	Koppla samman energi- och klimatrådgivningen med miljötillsynen för att ge stöd till företagen i energieffektivisering och minska klimatbelastningen.	Med stöd av Miljöbalken finns möjlighet för Miljönämnden att utföra energitillsyn hos företag. Samarbetet uppfattas som positivt för företagen eftersom de direkt vid besöket kan få råd och stöd från energi- och klimatrådgivningen.
PNS	Fortsatt främja hållbara transporter för personer och gods.	Utveckla digitala tjänster för bättre information om trafiksituationen till trafikanterna. Utveckla öppen data kopplad till trafik. Trafikanterna har lättare att välja hållbara transporter. Förväntas medföra att information kring trafikplanering på fördjupningssida på hemsidan. Arbeta med digital cykelkarta. Omvärldsbevakning kring aktuella projekt. Nya cykelräknare installeras längs Svartåsnittet.

PNS/ KN/TN	Inför framtida planering och åtgärder i stadsmiljön genomföra årliga tester.	Exempel på tidigare utvecklingsaktiviteter är ”Rosa gatan” 2015 och ”Gröna gatan” 2016. Gatan planeras att utvecklas som en mer attraktiv gata för fotgängare, cyklister och för att möjliggöra plats för uteserveringar mm. Utvärdering av projektet hösten 2017. Kan även omfatta kulturevent.
PNS	Fortsatt undersöka möjligheter för stadsodling.	Med inspiration från Framtidsträdgården som initierades av ÖBO, i syfte att värna om den hållbara staden och social hållbarhet. Arbetet förväntas fortsätta under 2018. Investeringsmedel finns, odlingslotter finns utpekade i den reviderade av översiktsplanen. Se även uppdrag om mötesplatser.
PNS/ BN	Möjliggöra trähusbyggande i större utsträckning.	Uppdraget är en del i det hållbara byggandet och förväntas ge en god bebyggd miljö för örebroarna. Inom PNS möjliggörs detta genom markanvisning, inom BN möjliggörs detta genom detaljplanering (dock ej genom särkrav) och bygglov. Eftersom kommunen inte kan ställa formella krav på trähus som byggt teknik är dialogen med marknadens aktörer för att stimulera trähusbyggande viktig. Del i arbetet med revidering av ”Handlingsplanen för stadens byggande”.
PNS	Fortsatt utreda kriterier för hållbarhet vid exploatering. Kriterierna ska gynna byggaktörer med goda ambitioner inom hållbarhetsområdet.	Inom ramen för den exploateringslagstiftning som finns. Stadsbyggnad har fått i uppdrag att utveckla området Tamarindvägen med ett särskilt fokus på hållbarhet. Därtill ska samarbeten sökas med andra kommuner för att hantera kravställande i förhållande till exploaterings-lagstiftningen.
TN	Fortsatt driva det avfallsförebyggande arbetet utifrån avfallsplanen.	<p>Både inom kommunkoncernen och gentemot medborgare, näringsliv och civila samhället.</p> <p>En ny tjänst har tillsatts för att samordna detta arbete, finansiering för resurser och åtgärder hanteras utifrån gällande lagstiftning. Förväntade effekter är att öka volymen av insamlat material för återanvändning. En uppföljning av nuvarande avfallsplan har initierats. En plan för konkreta åtgärder för att säkerställa ökad avfallssortering utvecklas. Målet är framförallt att minska mängden avfall och öka användningen av material lämpat för återvinning. Rutiner och riktlinjer tas fram, samt nödvändiga tjänster för omhändertagande av sorterat avfall upphandlas. Vidare har uppdrag initierats för att öka volymen av insamlat material för återanvändning. En innovationsupphandling för en ny matavfallspåse genomförs under 2018.</p> <p>Vissa delar i kommunens arbete kring kommunövergripande/gemensam avfallshantering styrs och samordnas från kommunstyrelseförvaltningen för vilket ska tillsättas resurs. Det handlar t ex om att genomföra Strategi Giftfritt Örebro och ta fram åtgärder för avfallssortering.</p>

Mål: Det ska vara enkelt för medborgare och företag att få kontakt med kommunen och utbudet av e-tjänster ska öka.

NÄMND	Indikatorer
PNS	Geodata, kundmätning, %.
BN	Bygglov enligt NKI-mätning
BN	Andel bygglovsansökningar via e-tjänster av totala antalet bygglovsansökningar, %.
BN	Bygglov, kundmätning.
BN	Lantmäteriet, kundmätning.
TN	Markupplåtelse enligt NKI-mätning.
TN	Övergripande kundundersökning, %.
MN	Miljötillsyn enligt NKI-mätning.
KN	Brukarundersökningar Bibliotek (index).
KN	Brukarundersökningar Kulturskolan (antal).
KN	Brukarundersökningar Fritidsgårdar (index).
FN	Brukarundersökningar Bokningscentralen (snitt av 2).
FN	Brukarundersökningar Örebrobaden (snitt av 3).

NÄMND	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
BN/ PNS	Fortsätta utvecklingsarbetet med service mot företag och privatpersoner och förstärka arbetet med planer, bygglovsprocesser och tillsyn.	Mätning av Nöjd Kund Index fortsätter med målet att fortsatt ha ett index som ligger över jämförbara kommuner.
Alla	Utöka antalet e-tjänster och andra digitala metoder och arbetssätt för effektivisering och hög kvalitet i leveransen till mottagare av tjänsterna internt och externt.	<p>Målet är att i allt större utsträckning ha helt digitala kedjor och att uppmuntra användningen e-tjänster. Antalet e-tjänster utvecklas successivt.</p> <p>Inom programområdet arbetar alla förvaltningar med att identifiera behov och möjligheter för digitala lösningar som ett led i att skapa en sammanhållande samhällsbyggnadsprocess för den växande staden.</p> <p>För programområdet har tre gemensamma utvecklingsområden identifierats: den smarta staden, digital dialog och digital samhällsbyggnadsprocess.</p> <p>Det finns flera exempel på digitala utvecklingsidéer och redan befintliga utvecklingsaktiviteter per område. Några av dessa har omsatts i förvaltningsspecifika ansökningar riktade till digitaliseringskommittén. Exempel är klimatsmart fordonshantering och digitaliserad bokning av lokaler och hantering av bidrag Även en programgemensam ansökan prövas för att möjliggöra stöd i förändringsledning då området stör inför att etablera aktivitetsbaserat och digitaliserade arbetssätt. Här finns en tydlig koppling till projekt ”Citypassagen”.</p>

Mål: Medborgarna i Örebro kommun ska ha tillgång till bra kommunikationer.

NÄMND	Indikatorer	
PNS	Antal resor i kollektivtrafik (stadstrafik), nytt mått.	
PNS	Lämpligt/-ga snitt för cykeltrafik, antal, nytt mått.	
NÄMND	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
PNS /TN	Färdigställa och påbörja implementering av handlingsplan för hur kommunen kan påverka resvanorna.	Vi vill få med samverkan med privata näringslivet för att påverka dess anställda. Uppdragsdirektiv är framtaget färdigställs tills årsskiftet 2017/2018. För att få större utväxling på de insatser som görs på trafikområdet ska kommunen arbeta mer förebyggande med åtgärder som minskar efterfrågan på resor och transporter. En strategi för hur kommunen kan påverka resvanorna ska tas fram och börja implementeras under 2018.
PNS /TN	Fortsätta arbetet med omvandling från trafikleder till stadsgator.	I enlighet med investeringsprogram. Ett syfte är att alla trafikslag kan samsas i en mer hållbar trafiklösning. Ombyggnationen av Trädgårdsgatan är klar.
PNS	Ta fram och anta en gångstråksplan.	Planen ska peka ut genomförbara förbättringar för gåendes trafiksituation. Tas fram och antas under 2018.
PNS /BN/ TN	Fortsatt utveckla området runt Södra station.	I syfte att göra stationsområdet säkrare och skapa ett centrum för bättre möjlighet för resandeutbyte. Låsbara boxar utreds, prioritering är förbättring av cykelparkeringar. Arbeta med detaljplan för området kring Södra station pågår. Vidare dialog kring Södra station förs med Trafikverket.
PNS	I samverkan med Länstrafiken fortsatt utvärdera linjenätet.	I syfte att göra det enklare för örebroarna att åka buss. Linjenätet utvärderas tillsammans med Länstrafiken för att göra de nödvändiga justeringar som behövs för att göra det enklare för örebroarna att åka buss. Ett gemensamt arbete om möjligheten att införa "jättesnabba bussar" (också kallat BRT, Buss Rapid Transit) pågår.
PNS	Förutsättningar för pendelparkeringar ska möjliggöras.	Örebro kommun ska verka för att både in- och utpendling ökar till och från vår kommun. En utredning om lämpliga lägen för pendelparkeringar tas fram under 2018. Fler pendelparkeringar vid strategiska knutpunkter. Uppdraget utförs i dialog med Landsbygdsnämnden. Fler ska få tillgång till att välja kollektivtrafik som resealternativ. Text kring pendlar-parkeringar läggs till i utställningsversion av ÖP. Platser utreds vidare under hösten. Uppdraget har anknytning till uppdrag om parkeringsbolaget och ändhållplatser för BRT (ovan).

PNS	Fortsatt bidra till utvecklingsarbete om kommunalt parkeringsbolag i samarbete med privata fastighetsägare.	Utredning är överlämnad till Kommunstyrelseförvaltningen. Uppdragsdirektiv för bildande av parkeringsbolag ska hanteras av Kommunfullmäktige.
PNS	Fortsätta marknadsföringen av Flextrafiken.	Målet är att resorna med färdtjänst blir färre och att resandet med flextrafiken ökar. Pågår via bl.a. medverkan på mässor, informationsträffar mm.
PNS/ TN	Breddning av Skebäcksbron påbörjas.	I syfte att i framtiden få plats med både trygga gång- och cykelvägar och med två filer för biltrafiken. Påbörjas under hösten 2018.
PNS/ TN	Arbetet med områdesvisa handlingsplaner för mer hållbar trafik inleds.	Områdesvis forma åtgärder för att driva påverkansarbete för ökad andel hållbara transporter och ökad trafiksäkerhet med fokus på barn och unga. Arbetet ska inledas under 2018.
PNS	Fortsätta arbetet med att tillgänglighetsanpassa och öka tryggheten vid busshållplatser	Fler får tillgång till att välja kollektivtrafik som resalternativ och ökad upplevd trygghet vid framförallt kollektivtrafikresande. Investeringsobjekt för tillgänglighetsanpassning för busshållplatser genomförs.
PNS	Bidra till att utbytet med omkringliggande regioner ska intensifieras i syfte att utveckla respektive arbetsmarknadsregioner ytterligare.	Örebro ska ta en tydligare position i nationella och internationella diskussioner om infrastruktur och kommunikationer. Ska bidra till förbättrade kommunikationer mellan nodstäder i regionen. Underlätta pendling för boende. Programnämndens egen verksamhet medverkar i regionala nätverk och för dialog med Region Örebro län kring regionala kommunikationen.
PNS	Bidra i arbetet med att förverkliga snabbare järnvägsförbindelser Oslo-Karlstad-Örebro-Stockholm.	I enlighet med investeringsprogrammet och i övrigt planeringsarbete. Förväntas leda till utökade arbetsmarknadsregioner, minskad miljöbelastning. Bidra till fortsatt ekonomisk tillväxt i storstadsregionerna. Verksamheten medverkar i nätverket kring järnvägsförbindelsen.
PNS/ TN	Fortsatt skapa trygga och tillgängliga lösningar för cyklister och gående i stad och landsbygd.	I enlighet med investeringsprogrammet. Samarbete med Trafikverket och Region Örebro län. PNS ansvarar för nya åtgärder, TN för befintliga. Fortsatt genomförande av investeringsobjekt som främjar gående och cyklister. Bland annat fortsatt utbyggnad av huvudcykelstråken. Kundnöjdhet har ökat.
TN	Fortsatt ökad kundnöjdhet vad gäller vinterväghållning och sandupptagning.	Genom en fortsatt samverkan med fastighetsägare och medborgare. Våra cykelvägar ska ha hög prioritet, både av jämställdhets- och miljöskäl.
TN /PNS	Gatuarbeten ska samordnas bättre och genom effektivare metoder ska framkomligheten öka.	Grävningar ska samordnas internt så att kommunens egna och externa aktörers grävningar utförs på tid och på sådant sätt så att störningen för Örebroarna minimeras. Takten på återställning ska ökas och informationen ska förbättras till örebroarna, exempelvis med bättre skyltning och webblösningar där alla kan se vilka gator som är tillfälligt avstängda och vilka grävarbeten som är planerade framöver.

Mål: Örebro kommun ska nyttja sina lokaler på ett effektivt sätt.

NÄMND	Indikator
TN	Kommunens elförbrukning i lokaler och anläggningar, gatubelysning MWh/år.
KN	Antal kulturskoleelever/kvm.
FN	Nyttjandegrad av tillgänglig tid - isytor (procent).
FN	Nyttjandegrad av tillgänglig tid - fotbollsplaner (konstgräs) (procent).
FN	Nyttjandegrad av tillgänglig tid - bollhallar (procent).

NÄMND	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
PN	Färdigställa lokalförsörjningsplan för programområdet.	Lokalförsörjningsplan revideras, driftsnämnder beslutar om prioriteringar i november 2017, beslut mars 2018 i programnämnder.
Alla DN	Bidra i arbetet med att ta fram programgemensam lokalförsörjningsplan.	Det är viktigt att lyfta upp vilka behov som finns nu och i framtiden för verksamheterna och att det tydligt kommuniceras i lokalförsörjningsplanen och i investeringsprogrammet.
PN	Införa aktivitetsbaserat arbetssätt	För effektivare användning av administrativa lokaler.

Mål: Örebro kommuns ekonomi ska vara långsiktig och hållbar.

NÄMND	Indikator
BN	Avgiftsfinansieringsgrad, taxestyrd bygglovsvht, %.
BN	Avgiftsfinansieringsgrad, taxestyrd detalplanevht, %.
FN	Örebrobaden intäktsfinansieringsgrad.
KN	Avgiftsfinansieringsgrad Kulturskolans ämneskurs, %.
MN	Avgiftsfinansieringsgrad, %.

NÄMND	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
Alla	Synliggöra de ekonomiska konsekvenserna av den växande staden inom programområdet	Det handlar om att ta fram nycklar som synliggör volymuppräknningar för den skattefinansierade verksamheten. Vad är kostnadsdrivande utifrån att staden växer och de volymökningar som det medför? Vad kommer kommande investeringar medföra i kostnader? Schabloner bör användas. Utgångspunkten är att synliggöra dessa volymökningar utifrån att nuvarande kvalitet bibehålls. Uppdrag för 2017 om att utveckla ekonomiska nyckeltal integreras i detta uppdrag. <i>En planering av arbetet ska påbörjas under 2018 och arbetet ska färdigställas inför budget 2019 (där investeringsprogrammet ingår).</i>
Alla	Inom sitt verksamhetsområde i tidigt skede bidra i planeringen av den växande staden.	Alla perspektiv inom samhällsbyggnadsprocessen behöver införlivas i arbetet med att planera för och genomföra insatser inom den växande staden. Det är allas ansvar att bidra i ett så tidigt skede som möjligt för att skapa en kvalitet och hållbarhet i måluppfyllelsen.

5.2.2 Mål inom Människors egenmakt

Mål: Medborgarnas möjlighet till inflytande och påverkan inför politiska beslut ska vara god.

NÄMND	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
PNS	Införa rutin för e-förslag (e-petitioner).	Möjliggöra ökat inflytande för medborgarna. Uppdraget försenat. Ligger kvar.
Alla	Arbeta för ökat medborgarinflytande och om tillämpligt utse område/områden för medborgardialog och utföra dessa.	Medborgardialog som metod är tillämpligt, och används, av alla nämnder förutom Miljönämnden.
PNS	Breda perspektivet i samhällsplaneringen utifrån flickor och pojkars erfarenheter.	Fortsätta arbetet enligt handboken ”Medborgardeltagande i samhällsplaneringen med fokus på barn och unga”.

Mål: Människors livsvillkor ska vara jämlika.

NÄMND	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
PNS	Bidra till arbetet med att ta fram en juridiskt hållbar metod för blandad bebyggelse som möjliggör att en andel av marken för bostäder säljs till fastighetsägare som åtar sig att bygga bostäder med överkomliga hyror.	Målet är att öka integrationen och stärka den sociala hållbarheten. Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för uppdraget. Nya riktlinjer för markanvisning är antagna. En arbetsmodell har utvecklats ”Vi bygger bostäder för fler”.
PNS	Bidra till utredningen om att skapa incitament för att minska trångboddheten och öka den sociala inkluderingen.	I samverkan med Kommunstyrelseförvaltningen. Statusen för utredningen är oklar. Vi ska tillsammans med ÖrebroBostäder och de privata fastighetsägarna diskutera sätt att skapa incitament att minska trångboddheten och öka den sociala inkluderingen i hela Örebro kommun.
PNS/ TN/FN/ KN BN	I planeringen av staden skapa tillgängliga mötesplatser för lek, motion, rekreation och kultur, så kallade ”strukturskapande samhällsfunktioner”.	Uppdraget samordnas med FN och KN (innehåll) och TN (genomförandet). I dialog med det civila samhället. Det är fortsatt viktigt att söka extern medfinansiering för att stärka investeringar på området (t ex Boverket). Målet är fler målpunkter och fler besökare. Exempel kan vara ”pop-up”-ytor, microparker mm. De strukturskapande samhällsfunktionerna placeras och utvecklas på de mest optimala platserna utifrån syftet. Ger bättre livsmiljö för alla invånare i kommunen. Samordning av uppdrag om ”Mötesplatser för barn och unga” har samordnats med stöd av Kommunstyrelseförvaltningen men ligger just nu vilande i väntan på förtydligat direktiv.
PNS/ BN	Möjliggöra platser för odling och enklare bebyggelse likt fritidshus.	Målsättningen är att fler människor ska ha möjlighet till en plats för rekreation och vila, oavsett socioekonomiska förutsättningar. Utredning om lämpliga platser för fritidshusbebyggelse pågår. För odling se nästa målområde (odlingslotter).
KN	Utveckla bibliotekets uppsökande verksamhet för att uppnå både ökad flexibilitet samt ökad tillgänglighet bland såväl barn som äldre.	Utveckla läsombudsverksamheten samt effektivisera den uppsökande verksamheten och på olika sätt öka tillgängligheten.

KN	Utveckla den uppsökande verksamheten för att alla barn och unga ska ha möjlighet att möta Kulturskolan i sitt närområde.	Samverkan med programområde Barn och utbildning är viktig. Uppdraget pågår.
----	--	---

Mål: Alla ska ha tillgång till en meningsfull fritid.

NÄMND	Indikator
KS	Nöjd Region-Index Fritidsmöjligheter.
PNS/ KN/FN	Analys av resultatet av ovan kommunövergripande indikator.

NÄMND	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
FN/ PNS	Slutföra utbyggnaden av konstgräsplaner.	Under 2018 färdigställs Mellringe IP.
KN	Planera och utveckla arbetssätten inför OpenArt 2019.	För att tillgängliggöra kultur i det offentliga rummet har Open Art permanenteras och kommer därmed att genomföras vartannat år.
KN	Säkra att det inför sommaren 2018 finns tillgänglig kultur i olika former i det offentliga rummet.	Uppdraget utförs i samverkan med Tekniska nämnden, Byggnadsnämnden och Programrådets egen verksamhet.
PNS Alla	Fortsätta arbetet med Karlslunds framtida utveckling.	Målet är att Karlslund ska bli ett självklart friluftstråk/utflyktsmål som örebroare (och turister) besöker för rekreation och upplevelser. Uppdraget bidrar till att stärka de västra stadsdelarna. Utredning om organisation för uppdraget pågår.
PNS Alla	Utveckla Brunnsparken till en stadsdelspark ur ett kortsiktigt respektive långsiktigt perspektiv	Brunnsparken ska utvecklas som stadsdelspark. Verksamheten på området ska utvecklas i nära dialog med företag, föreningar och enskilda så att fler upplever de gröna värden och det kulturhistoriska värdet i parken.
PNS Alla	Utveckla CV-området aktivt bidra skapa en helt ny stadsdel.	Planprogram under framtagande. Detaljplan följer. För kommunen handlar om att vara en möjliggörare, en samtalspart med Järnhusen med flera. Att skapa mötesplatser.
PNS/ FN	Genomföra och samordna satsningar på/inom hästsporten enligt vad som möjliggörs inom investeringsprogrammet.	Ett programövergripande uppdrag som handlar om att hur samordna satsningar inom programområdet – Ansvaret för genomförande av investeringar beror på markägare. PNS ansvarar för projektledningen, FN står för dialogen med föreningslivet om behoven. Under 2018 görs satsningar på hästsporten i såväl Karlslundsområdet som i andra delar av Örebro.
PNS/ BN/ KN	Möjliggöra genomförande av Kulturkvarteret.	Målsättningen är att det ska vara klart att invigas 2020. Verksamheter inom programområdet medverkar aktivt i arbetsgruppen för projektet Kulturkvarteret.

FN/ PNS	Utifrån den växande staden fortsätta framtagandet av underlag för långsiktiga behov av nya fritids- och idrottsplatser.	<p>För inspel i den översiktliga planeringen och olika planeringsprocesser, t ex revideringen av ”Handlingsplanen för stadens byggande” (programnämndens egen verksamhet ansvarar).</p> <p>Det handlar om att ta höjd för olika behov och för att göra anpassningar i befintliga verksamheter/lokaler för nya/ändrade behov. Uppdraget kopplar även an till utvecklingsuppdrag ”synliggöra de ekonomiska konsekvenserna av den växande staden inom programområdet” under målet ”Örebro kommuns ekonomi ska vara långsiktig och hållbar”.</p> <p>Jämställdhetsperspektivet är viktigt (flickors behov bör särskilt beaktas). Det är viktigt att ta fram nyckeltal som synliggör behoven.</p>
KN/ PNS	Utifrån den växande staden fortsätta framtagandet av underlag för långsiktiga behov av kulturutbud och fritidsgårdar.	<p>För inspel i den översiktliga planeringen och olika planeringsprocesser, t ex revideringen av ”Handlingsplanen för stadens byggande” (programnämndens egen verksamhet ansvarar).</p> <p>Det handlar om att ta höjd för olika behov och för att göra anpassningar i befintliga verksamheter/lokaler för nya/ändrade behov. Uppdraget kopplar även an till utvecklingsuppdrag ”synliggöra de ekonomiska konsekvenserna av den växande staden inom programområdet” under målet ”Örebro kommuns ekonomi ska vara långsiktig och hållbar”.</p> <p>Jämställdhetsperspektivet är viktigt (flickors behov bör särskilt beaktas). Det är viktigt att ta fram nyckeltal som synliggör behoven.</p>
FN	Färdigställa och påbörja implementeringen av Idrottspolitiskt program.	Möjliggöra till samarbete, både bredd- och elitidrott, kring frågor som rör idrottens möjlighet att ha en bra verksamhet som engagerar många örebroare.
KN	Färdigställa och påbörja implementeringen av det reviderade kulturpolitiska programmet.	Koppling finns till direktiv för ”Förverkligande av Kulturkvarter”.
PNS	Möjliggöra för återupptaget projekt om Naturrum.	<p>Projektdirektiv framtaget för att återuppta projektet om Naturrum. Det vinnande arkitektförslaget Mosaik är till stora delar förprojekterat. Naturens hus anpassas med fler matplatser för att utgöra en del av naturum Oset. Förberedelser inför flytt av FUFAs arbetslag som idag finns i gamla hamnkontoret och ska införlivas i kommande Naturum. Placering av ny byggnad utreds i närområdet.</p> <p>Samhällsekonomiska analyser indikerar att förverkligande av Naturum Oset skapar positiva hållbarhetseffekter. Projektet har återupptagits efter en avsiktsförklaring med mål att börja bygga naturum 2019.</p>
PNS/ FN	Skapa förutsättningar för samt utveckla odlingslotter.	PNS har ett huvudansvar för uppdrag om odlingslotter. FN ansvarar för dialog med föreningslivet och för driften av dessa.

Mål: I Örebro kommun ska alla människors lika värde och mänskliga rättigheter respekteras.

NÄMND	Indikatorer
Alla	Antal genderbudgetanalyser från föregående år som lett till beslut om förändringar i verksamhet eller arbetssätt (Totala antalet utförda genderbudgetanalyser, nytt mått så mätthistorik saknas).

5.2.3 Mål inom Barn och ungas behov.

Mål: Barn ska kompenseras för ojämlika uppväxtvillkor.

NÄMND	Indikator
KN/ FN	Beskrivning av kostnadsfria fritidsaktiviteter.
KN/FN	Antal deltagande flickor/kvinnor och pojkar/män på sommaraktiviteter (sommARBidragen).

NÄMND	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
PNS	Påbörja arbetet med att leda implementering av Grönstrategin för att ytterligare utveckla ytor för barn och ungas behov.	Grönstrategin och dess aktiviteter spänner över flera strategiområden. Den säkerställer att alla invånare i kommunen har god tillgång till gröna miljöer för en ökad livskvalitet och folkhälsa.
BN/ MN/ PNS	Möjliggöra tillskapandet av fler ”gröna skolgårdar”.	Uppdraget handlar om att bidra till arbetet som beskrivs i direktiv för ”Funktionsprogram för utemiljö i förskola och skola”, Programnämnd barn och utbildning är ansvarig nämnd. Målet är att säkerställa goda förutsättningar för hög kvalitet på utemiljöer i pedagogiska verksamheter. En aktivitetsplan ska tas fram för att planera det fortsatta arbetet med att omvandla Örebro kommuns förskole- och grundskolegårdar, allt enligt det funktionsprogram som just nu tas fram. En prioritering ska också ske med hjälp av det nya IT-stöd som förvaltningen upphandlat.
KN/ FN	Under 2018 se över hur kommunens arbete kan utvecklas i syfte att få fler unga som idag inte är aktiva att delta i föreningsaktiviteter.	Hur kan incitament skapas för föreningslivet så de kan vända sig till nya grupper, få de engagerade/aktiva som inte är det idag? Det kan handla om en fritidscheck, eller andra lösningar.
FN	Genusperspektiv tas i beaktande i idrottsinvesteringar och vid fördelning av bidrag.	Påbörjat utvecklingsarbete fortsätter. I det jämställdhetsstrategiska arbetet under 2018 prioriteras flickors psykiska hälsa. Det handlar om att säkerställa att resursfördelningen gör att flickor, pojkar, kvinnor och män, kan delta på lika villkor och har lika tillgång till kultur-, fritids- och idrottsaktiviteter och anläggningar.
FN/KN	Skapa möjligheter för barn att få tillgång till sommaraktiviteter.	Ge förutsättningar för föreningarna i Örebro att sommaren 2018 planera för sommaraktiviteter för barn.
FN	Fortsatt utveckla sommarsimskola för barn och unga.	Fortsätt det goda arbetet som pågår.
KN	Utöka kolloplatserna.	Under 2018 skapa ytterligare 100 kolloplatser för barn.

KN/ FN	Kommunens stöd till fotbollsverksamhet i Vivalla ska fortsätta.	Unga pojkar och flickor i området ska kunna nyttja de planer som finns, både via organiserade föreningsverksamhet och spontant, och föreningslivet ska ytterligare stärkas.
-------------------	---	---

Mål: Barn och ungdomar ska kunna ha en meningsfull fritid.

NÄMND	Indikatorer
FN	Antal medlemmar i åldern 7-20 som deltar i organiserad fritidsverksamhet som idrotts- eller idéburna föreningar.
KS	Andel barn som är nöjda med vad som finns att göra på fritiden efter skolans slut, nytt mått så mätthistorik saknas.
KN	Analys av resultatet av ovan kommunövergripande indikator.
KN	Antal sommaröppna veckor på fritidsgårdar.
KN	Antal deltagare i nämndens finansierade kolloverksamhet pojkar/flickor.
KN	Antal timmar fritidsgårdar är öppna efter skoltid tim/vecka exkl lov.
KN	Antal fritidsgårdar som har helgöppet.
KN	Antal timmar fritidsklubbar är öppna efter skoltid tim/vecka exkl lov.

NÄMND	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
KN	Fortsatt utveckla dialogen med Tegelbruket i syfte att utveckla verksamheten.	T ex genom utökat samarbete med Partnerskap Örebro för att stärka främjande arbete, särskilt bland unga vuxna (17-21 år).
KN #	Säkra en god tillgänglighet till våra fritidsgårdar liksom utveckla verksamhetens kvalitet och innehåll.	Det handlar om att ha ett fortsatt driv i utvecklingsprocessen för ökad tillgänglighet (framförallt ökade öppettider).
PNS/ TN /KN /FN #	Tillgängliggöra staden för barn (flickor och pojkar).	Fortsatt planering och investering i infrastrukturen i staden, t ex när det gäller lekmiljöer i city för att skapa en mer attraktiv stadsmiljö för barn och unga. Utveckling sker enligt vad som medges i investeringsprogrammet.

5.2.4 Mål inom Trygg välfärd

Mål: I Örebro kommun ska det finnas tillgång till bostäder.

NÄMND	Indikatorer
BN	Nyproducerade lägenheter i relation till befolkningsökningen.
BN	Antal nyproducerade lägenheter.
BN	Antal lägenheter som kan byggas utifrån antagna detaljplaner.

NÄMND	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
PNS/ BN	Förtydliga förutsättningarna för att förtäta i Brickebacken samt bättre koppla ihop området med omgivande områden och universitetet.	Målsättningen är att bidra till god detaljplaneläggning där det är aktuellt för att skapa förutsättningar för en utveckling av stadsdelen i relation till omgivning och intressenter. Arbetet kommer att påbörjas 2018 (är framskjutet).
PNS	Vi vill tillsammans med byggaktörer och andra aktörer skapa ett nytt och modernt grönt kvarter med möjlighet till innovativa lösningar.	Vi vill tillsammans med byggaktörer och andra aktörer skapa ett nytt och modernt grönt kvarter som genom sin arkitektur och teknik skapar förutsättningar för de boende att leva sina liv med så lite påverkan på naturen som möjligt. Ett kvarter där hållbarheten är i fokus och genomsyrar allt ända från planering och byggstart.
PNS	Utreda om Örebro kommun kan bidra till ökad rörlighet på bostadsmarknaden genom samarbete och insatser tillsammans med t ex mäklare, banker och fastighetsägare.	Målet är att skapa bättre balans på bostadsmarknaden och att öka utbudet av överkomliga bostäder. Öka utbudet av antal bostäder totalt. Kommunen bidrar fortsatt till merparten av utbudet av mark för bostäder inom kommunen.
BN/ PNS	Säkerställa planberedskap för bostäder.	Målet om att 3 000 nya bostäder ska byggas under mandatperioden uppnås/har uppnåtts, men det beräknas inte att räcka. Samverkan med bygg- och fastighetsbranschen är viktig för att säkra ett växande Örebro. Arbetet för att kunna möta marknadens efterfrågan har genomförts med gott resultat.
PNS/ BN	Fortsatt planering och utveckling av stadsdelar.	Målet är att säkerställa hållbar tillväxt och Örebros möjlighet att utvecklas. Människor får möjlighet att bosätta sig och kunna välja område och bostadstyp i Örebro. Prioriterade stadsdelar är Varberga/Oxhagen, Vivalla/Boglundsängen, Holmen, Örsro, Södra Ladugårdsängen, Österport och Pappersbruket. Arbete pågår med Holmen, Örsro, Södra Ladugårdsängen och Österplan. I vissa projekt är förvaltningen projektledare och i andra projekt medverkar förvaltningen med representanter.

PNS	Fortsätta arbetet med utvecklingsförslag som ger bättre förutsättningar för omvandling av verksamhetsområden	Målet är att säkerställa hållbar tillväxt och Örebro's möjlighet att utvecklas. Holmen samt Aspholmen/Nasta är prioriterade områden. Arbetet med planprogram för Aspholmen förväntas avslutas under 2017. Arbetet med planprogram för Holmen förväntas avslutas under 2018. Fortsätta arbetet med att omvandla CV-området till en stadsdel.
PNS	I samverkan med ÖBO och andra fastighetsägare fortsatt arbeta aktivt för att möta behovet av studentlägenheter.	Kontinuerliga avstämningar sker med ÖBO och marknaden för studentbostäder bevakas kontinuerligt. För att skapa en bra blandning i kommunens utbyggnadsområden finns olika fokus men med målet att uppföra studentbostäder där efterfrågan finns.

Mål: Örebro kommun ska vara en trygg och säker kommun att bo, leva och verka i.

NÄMND	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
PNS/ TN	Trygghetsskapande belysningsåtgärder	Färdigställa policydokument för ljussättning (PNS) och fortsatt investera i belysning på offentliga platser (TN). I enlighet med investeringsprogrammet. Uppdraget förväntas leda till ökad tydlighet internt och externt hur kommunen med hjälp av en medveten strategi arbetar med belysning. Arbetet med ett Belysningsprogram pågår och förväntas avslutas under 2017.
PNS/ TN	Genomföra särskilda åtgärder för ökad trafiksäkerhet och trygghet för barn (flickor och pojkar).	Investeringsuppdraget "Barn i trafiken" syftar till att skapa säkerhet och trygghet för barn i trafikmiljön. Fokus ligger på bättre trafikmiljö i bostadsområden, vid skolor och längs skolvägar. Det är viktigt att fortsatt stimulera föräldrar och skolpersonal att ta ansvar för mindre bilåkande till och från skolan.
TN/ PNS/ KN/FN	Inom berörda verksamhetsområden arbeta med trygghet och tillgänglighet de offentliga miljöerna för alla (kvinnor, män, barn och unga).	Inom respektive verksamhetsområde och i samverkan med organisationer samt människor som uppmärksammar problem i stadsmiljön för att undanröja hinder och möjliggöra ökad tillgänglighet i den offentliga miljön, oavsett vilka förutsättningar man har. Exempel på insatser är fortsatt arbete inom investeringsobjektet "Natur för alla" för att tillgängliggöra naturen för fler, vilket öppnar för att fler kan nyttja naturen oavsett vilka förutsättningar man har.

Alla	Bidra till det kommundemensamma arbetet inom tillgänglighetsrådet	Örebro kommun ska fortsätta arbetet med att tillgänglighetsanpassa våra offentliga miljöer. En handlingsplan håller på att tas fram för att stötta arbetet med att undanröja enkelt avhjälpna hinder inom kommunen. Kommunens tillgänglighetsråd ansvarar för arbetet och handlingsplanen förväntas vara färdig under 2018. Driftnämnderna bidrar med sin kompetens efter behov och efterfrågan, viktigt att perspektiv kommer med i tidigare skeden i planeringen av den växande staden.
TN/ Alla #	Samordna satsningar kring trygghetsskapande åtgärder som gör att kommunens offentliga rum upplevs attraktiva, trygga och tillgängliga för alla oavsett kön och ålder.	Människor skapar trygghet, vilket gör att vår upplevda trygghet stärks då vi vistas i utomhusmiljöer där andra människor rör sig. En trygg stadsmiljö skapar förutsättningar för att kvinnor, män, pojkar och flickor oavsett ålder vill vistas i det offentliga rummet. Alla nämnder bidrar till arbetet inom det Brottsförebyggande rådet (BRÅ).
TN/ PNS #	Säkra vattenförsörjningen i ett växande Örebro	I enlighet med investeringsprogrammet. <ul style="list-style-type: none"> - Fortsätta utbyggnaden av vatten- och avloppssystemet enligt planen med riktlinjer för ändamålet utpekade prioriterade områden - Fortsätta med förnyelsen av VA-ledningsnätet - Bygga ny vattenreservoar vid Glomman för att säkra vattenförsörjningen. - Fortsätta arbetet med Vättern som ny dricksvattentäkt.
PNS/ TN	Göra stadskärnan mer tillgänglig, trygg och attraktiv.	Fortsätta med genomförandet av investeringar i city, t ex microparker, mindre parker och platser för evenemang i centrala staden. I enlighet med investeringsprogrammet. PNS ansvarar för att hålla ihop och leda arbete. Investeringar klara i ny mikropark Köpmangatan, nya affischpelare, deltar i City Örebros aktiviteter och samarbete med OpenArt. Det handlar även om att fortsatt bidra till arbetet med Handelsstaden Örebro.
PNS/TN /KN/FN	Fortsatt arbeta med klottersanering i de offentliga miljöerna vid behov och verksamhetsansvar.	Exempel är tekniska förvaltningens klottersanering i tunnlär.

6 Bilagor

6.1 Driftnämndernas budgetramar 2018

Kolumn i tabellerna hänvisar till tabellen i kapitel 4.1.2.

Byggnadsnämnden		
Ram 2017 ÖSB	Kolumn	6 394
Justeringar inför 2018 från Kommunstyrelsen		
Återföring överfört resultat 2016	2	-846
Justeringar inför 2017 från Pn samhällsbyggnad		
Omprövningskrav	8	-45
Ram 2018		5 503

Fritidsnämnden		
Ram 2017 ÖSB	Kolumn	143 537
Justeringar under 2017		
Driftskostnadsanslag Karlsundsområdet	1	2 600
SM-veckan Annaboda	1	-800
Höjda hyresintäkter uthyrning fritidsanläggningar	1	-700
Justeringar inför 2018 från Kommunstyrelsen		
Återföring överfört resultat 2016	2	-253
Konstgräs Mellringe	4	800
Konstgräs kostnadsökning befintliga planer	4	250
Idrottshuset hyresökning	4	500
Odlingslotter	4	100
Idrottspolitiskt program helårseffekt	4	250
Överhäng löneöversyn 2017, 3 månader	5	168
Löneöversyn 2018, 9 månader	6	581
Kompensation höjt PO-pålägg 2018	9	178
Justeringar inför 2018 från Pn samhällsbyggnad		
Konstgräs Mellringe	7	600
Idrottspolitiskt program 50 %	7	250
Omprövningskrav	8	-1 188
Ram 2018		146 873

Kulturnämnden		
Ram 2017 ÖSB	Kolumn	189 922
Justeringar inför 2018 från Kommunstyrelsen		
Återföring överfört resultat 2016	2	-332
Fritidsgårdar utökade öppettider lördagar	4	100
Fritidsgård extra satsning för för döva/hörselnedsatta	4	350
Utökad barnkoloniverksamhet	4	830
Open Art	4	-2 500
Stöd till inv byggn landsbygd flyttas till LN	4	-350
Integrationsinsatser	4	-3 500
Teckenspråk kulturfestival - förstudie	4	-50
Fritidsgårdar ex satsning språkkompetens statsbidrag 2017	4	-500
Kulturnämnden - Tegelbruket enl avtal	4	-400
Överhäng löneöversyn 2017, 3 månader	5	633
Löneöversyn 2018, 9 månader	6	1 798
Kompensation höjt PO-pålägg 2018	9	621
Justeringar inför 2018 från Pn samhällsbyggnad		
Omprövningskrav	8	-1 505
Tillägg från pn planeringsreserv för att minska omprövningskrav	8	300
Förstärkning fritidsgårdar	7	500
Helgöppna fritidsgårdar, tillägg till beslut i ÖSB	7	100
Ram 2018		186 017

Miljönämnden		
Ram 2017 ÖSB	Kolumn	15 558
Justeringar inför 2018 från Kommunstyrelsen		
Återföring överfört resultat 2016	2	-369
Överhäng löneöversyn 2017, 3 månader	5	187
Löneöversyn 2018, 9 månader	6	529
Kompensation höjt PO-pålägg 2018	9	169
Justeringar inför 2017 från Pn samhällsbyggnad		
Omprövningskrav	8	-129
Ram 2018		15 945

Tekniska nämnden		
Ram 2017 ÖSB	Kolumn	149 258
Justeringar inför 2018 från Kommunstyrelsen		
Återföring överfört resultat 2016	2	-272
Överhäng löneöversyn 2017, 3 månader	5	584
Löneöversyn 2018, 9 månader	6	1 532
Kompensation höjt PO-pålägg 2018	9	531
Justeringar inför 2018 från Pn samhällsbyggnad		
Återföring ombudgetering komponentavskrivning 2017	7	-2 273
Ombudgetering komponentavskrivning 2018	7	520
Omprövningskrav	8	-1 209
Ram 2018		148 671

6.2 Programnämnd samhällsbyggnads budgetramar 2018

Kolumn i tabellerna hänvisar till tabellen i kapitel 4.1.2.

Programnämnd samhällsbyggnad - Totalt		
Ram 2017 ÖSB	Kolumn	104 706
Justeringar under 2017		
Fältinventering gruvhål	1	570
Justeringar inför 2018 från Kommunstyrelsen		
Återföring överfört resultat 2016	2	-855
AFA-medel	3	-556
Hagabadet ökad hyra	4	200
Flytt LFA från KSF till Samhällsbyggnad	4	14 704
Flytt av avkastningskrav från KSF (LFA) till Samhällsbyggnad	4	-1 712
Överhäng löneöversyn 2017, 3 månader	5	512
Löneöversyn 2018, 9 månader	6	1 507
Kompensation höjt PO-pålägg 2018	9	477
Flytt LFA från KSF till Samhällsbyggnad, lönekostnadskompensati	9	225
Flytt LFA från KSF till Samhällsbyggnad, ledning	9	706
Justeringar inför 2018 från Pn samhällsbyggnad		
Återföring ombudgetering komponentavskrivning 2017	7	2 273
Ombudgetering komponentavskrivning 2018	7	-520
Konstgräs Mellringe	7	-600
Idrottspolitiskt program 50 %	7	-250
Omprövningskrav	8	76
Tillägg från pn planeringsreserv för att minska omprövningskrav KN	8	-300
Förstärkning fritidsgårdar	7	-500
Helgöppna fritidsgårdar, tillägg till beslut i ÖSB	7	-100
Ram 2018		120 563

Kollektivtrafik		
Ram 2017	Kolumn	46 071
Justeringar inför 2018 från Pn samhällsbyggnad		
Omprövningskrav	8	-373
Ram 2018		45 698

Mark exkl Kultur- och fritidsfastigheter och Lokalförörjning		
Ram 2017	Kolumn	13 681
Justeringar under 2017		
Fältinventering gruvhål	1	570
Kapitalkostnadskompensation	1	80
Justeringar inför 2018 från Kommunstyrelsen		
Flytt LFA från KSF till Samhällsbyggnad	4	4 117
Överhäng löneöversyn 2017, 3 månader	5	118
Löneöversyn 2018, 9 månader	6	347
Kompensation höjt PO-pålägg 2018	9	110
Flytt LFA från KSF till Samhällsbyggnad, lönekostnadskompensati	9	63
Justeringar inför 2018 från Pn samhällsbyggnad		
Återföring ombudgetering komponentavskrivning 2017	7	-377
Ombudgetering komponentavskrivning 2018	7	394
Omprövningskrav	8	-148
Ram 2018		18 954

Kultur- och fritidsfastigheter		
Ram 2017	Kolumn	-2 761
Justeringar inför 2018 från Pn samhällsbyggnad		
Återföring ombudgetering komponentavskrivning 2017	7	2 650
Ombudgetering komponentavskrivning 2018	7	-914
Ram 2018		-1 025

Lokalförörjning		
Ram 2017	Kolumn	0
Justeringar inför 2018 från Pn samhällsbyggnad		
Flytt av avkastningskrav från KSF (LFA) till Samhällsbyggnad	4	-1 712
Ram 2018		-1 712

Stadsbyggnad		
Ram 2017	Kolumn	35 125
Justeringar inför 2018 från Kommunstyrelsen		
Återföring överfört resultat 2016	2	-855
Flytt LFA från KSF till Samhällsbyggnad	4	10 587
Överhäng löneöversyn 2017, 3 månader	5	394
Löneöversyn 2018, 9 månader	6	1 160
Kompensation höjt PO-pålägg 2018	9	367
Flytt LFA från KSF till Samhällsbyggnad, lönekostnadskompensati	9	162
Flytt LFA från KSF till Samhällsbyggnad, ledning	9	706
Justeringar inför 2018 från Pn samhällsbyggnad		
Omprövningskrav	8	-376
Ram 2018		47 271

Programnämnd samhällsbyggnad		
Ram 2017	Kolumn	1 064
Justeringar inför 2018 från Pn samhällsbyggnad		
Omprövningskrav	8	-8
Ram 2018		1 056

Planeringsreserv programnämnd		
Ram 2017	Kolumn	1 245
Justeringar inför 2018 från Pn samhällsbyggnad		
Återföring 2017 års omföringar	7	1 135
Utökat omprövningskrav	8	1 000
Tillägg från pn planeringsreserv för att minska omprövningskrav KN	8	-300
Nyttjande budget 2018	7	-1 361
Ram 2018		1 719

Programövergripande kostnader		
Ram 2017	Kolumn	3 250
Justeringar inför 2018 från Kommunstyrelsen		
AFA medel	3	-556
Justeringar inför 2018 från Pn samhällsbyggnad		
Återföring projektledare 50 % Citypassagen	7	-895
Återföring besöksräkning	7	-150
Återföring ek stöd Hopajola 2017	7	-90
Besöksräkning	7	100
Ek stöd Hopajola 2018	7	90
Förändringsledare akt baserat arbetssätt 50 %	7	571
Omprövningskrav	8	-19
Ram 2018		2 301

Revideringar från Kommunstyrelsen		
Ram 2017	Kolumn	7 031
Justeringar under 2017		
Kapitalkostnadskompensation	1	-80
Justeringar inför 2018 från Kommunstyrelsen		
Hagabadet ökad hyra	4	200
Justeringar inför 2018 från Pn samhällsbyggnad		
Konstgräs Mellringe	7	-600
Idrottspolitiskt program 50 %	7	-250
Ram 2018		6 301

6.3 Investeringsprogram programområde samhällsbyggnad

6.3.1 Sammanställning investeringsprogram programområde samhällsbyggnad

Kommunens egna investeringar	Investeringsutgift kommunen					Årlig driftkostnadsökning vid investering kommun och bolag			
	2018	2019	2020	2021	2022-2024	2018	2019	2020	2021
Skattefinansierad verksamhet									
Trafik och miljö	88 050	128 950	186 050	165 150	479 650	4 703	4 927	7 195	15 448
Gata och Park	137 550	100 600	74 350	54 350	174 850	6 301	7 136	5 295	3 963
Fritid och Kultur	16 400	6 900	10 000	2 000	0	1 458	2 209	3 723	888
Fastigheter PN SB	50 000	46 000	46 000	46 000	138 000	1 599	1 585	1 434	1 434
Fordon exkl taxefinans	34 845	34 620	35 370	37 620	0	7 078	7 537	7 589	7 799
Inventarier	7 500	5 000	5 000	5 000	15 000	1 375	1 183	1 100	1 100
IT-investeringar	7 800	1 600	2 000	1 800	3 900	567	1 783	394	462
Bredbandsutbyggnad landsbygd	20 000	0	0	0	0	1 500	740	0	0
Totalt skattefinansierad verksamhet	362 145	323 670	358 770	311 920	811 400	24 581	27 099	26 730	31 094
Taxefinansierad verksamhet									
Avfall	3 900	2 250	3 250	0	0	419	314	192	193
Vatten och avlopp	382 550	250 820	165 000	124 000	339 000	13 223	15 902	10 254	6 675
Fordon, taxefinansiering	12 900	10 000	10 000	10 000	0	2 360	2 679	2 200	2 200
Totalt taxefinansierad verksamhet	399 350	263 070	178 250	134 000	339 000	16 001	18 894	12 646	9 068
Skatte- och taxefinansierad verksamhet									
Aspholmen, Tekniska förvaltningens lokaler	500								
Totalt Örebro kommun	761 995	586 740	537 020	445 920	1 150 400	40 582	45 994	39 376	40 161

	Kryss visar år för planerad investering i kommunala bolag				
	2018	2019	2020	2021	2022-2024
Skattefinansierad verksamhet					
Trafik och miljö, Naturrum		X	X	X	
Fritid och Kultur, Kultur- o fritidsc S Ladugårdsängen		X			
Skattefinans och taxefinans					
Aspholmen, Tekniska förvaltningens lokaler					

I sammanställningarna nedan är det huvudsakligen märkt med X det år investeringsutgiften är budgeterad.

6.3.2 Investeringsprogram Trafik och miljö

Samhällsbyggnad		Nr	Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv			
Trafik och miljö				2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021
Objekt finansierade med riktade KS-medel och beaktade i ekonomisk plan													
City		A1		6 300	11 500	55 000	10 500	6 000	KS	330	413	1 320	2 475
Slottsparken Olaipian													
Betongparken i Drottningparken													
Olaigatan										135			
Vasaplatsen		3.1		X	X	X				8	30	173	450
Teaterplan		3.2		X						188	225		
Fisktorget		3.3			X	X					8	203	540
Ekersplan		3.4			X						120	360	
Stortorget - Trädgårdsgatan (Del av projekt Trädgårdsgatan)													
Slottsgatan		3.5				X						150	450
Vasatorget		3.6				X						225	675
Södra station		3.7				X						120	360
Fabriksplan		3.8			X						30	90	
Järmtorget													
Fontäner													
Näbbtorget		3.9											X
Södra strandgatan		3.10		X									
Västparken stråk och kopplingar		3.11						X					
Open Art konstverk					X		X	X					
Stadsmiljö		A1		7 750	14 850	8 850	9 850	7 550	KS	411	572	801	546
Upprustade centrum, stadsdelarna och mindre tätorterna		3.12			X	X	X	X		27	9	36	36
Mikroparker		3.13		X		X		X		15	45	15	45
Lilla A-promenaden		3.14		X	X	X	X	X		15	15	15	15
Aspholmen - Stadsmiljö		3.15			X						45	135	
Holmen - Stadsmiljö		3.16			X						30	90	
Bromsplan		3.17					X						120
Snyggare och tryggare GC-broar över motorvägen		3.18		X						15	45		
Platser, torg mm (Heden, Björklunda, Mellringe, Runnaby)		3.19		X	X	X				120	180	300	90
Vivallakullen, spontanidrott och vinterlek		3.20		X						165	90		
Vivallaparken, Gata Parks inv program kap 18, ombudg av 2016 Sam 138/2016		3.21			X	X					30	150	180
Effektbelysning		3.22		X	X	X	X	X		15	53	30	30
Komplettering torg och gatmiljö		3.23		X	X	X	X	X		39	30	30	30
Torgyta Universitetet, Ks 1276/2012													
Åstaden		A2		2 000	2 000	2 000	2 000	6 000	KS	120	120	120	120
Småbåtshamnen-Osetbron, belysning													
Alnängarna, lek miljö vid utegym													
Centrala broarna, stämningsbelysning													
Frimurarholmen, parkmiljö													
Hemfjärden runt													
Vasastrand										23			
Utegym Alnängarna										14			
Snavlunda										23			
Hemfjärden										23			
Åsön										5			
Belysning										5			
Alnängarna, fiske- och solbryggor													
Storängsviken, promenad Storängsviken-Hjälmarbaden													
Belysning av strandpromenaden från Skebäckbron till Småbåtshamnen													
Karlsundsområdet ** : Strömsborg, bro Strömsborg-Hästhagen													
Naturum alt Skebäcksparken													
Ospec		2		X	X	X	X	X		30	120	120	120
Trafik		A3		43 000	67 500	90 500	116 100	366 000	KS	2 432	2 345	3 506	4 444
Mindre gång- och cykelätgärder													
Åtgärder 2018:													
- GC-anslutning till OP-skolan, 500 tkr													
- GC-bana Höglundsgatan, 750 tkr													
- GC-passager Hagalundvägen/Glomman, 750 tkr		3.1		X	X	X	X	X		90	90	96	113
Större gång- och cykelätgärder													
Åtgärder 2018:													
- GC-väg Gällerstavägen, Norra Bro, 2 900 tkr (kommunicerad med Atlas Copco)													
- GC-bana Propelleravägen, 2 600 tkr													
- GC-väg Glomman, 1 600 tkr (förutsätter stadsmiljöavtal)													
- GC-väg Gällerstavägen, 1 300 tkr (förutsätter stadsmiljöavtal)													
- GC-bana Östra Bangatan, 5 000 tkr		3.2		X	X	X	X	X		228	582	437	189

Samhällsbyggnad		Nr	Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv										
Trafik och miljö				2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021							
Objekt finansierade med riktade KS-medel och beaktade i ekonomisk plan																				
Huvudcykelstråk																				
Åtgärder 2018:																				
- Brunnsleden etapp 2, 1 400 tkr (förutsätter stadsmiljöavtal)																				
- Mellingeleden, etapp 2, 1 500 tkr (förutsätter stadsmiljöavtal)																				
- Cityringen Malmgatan, 4 000 tkr (förutsätter stadsmiljöavtal)																				
- Gustavsviksleden, 1 500 tkr (förutsätter stadsmiljöavtal)																				
- Hovstaleden etapp 2, 2 600 tkr																				
- Sjukhusleden etapp 2, 1 600 tkr																				
- Högaleden etapp 2, 3 200 tkr																				
Gång- och cykelvägar Landsbygd																				
Gång- och cykel trygghet och design																				
Gång och cykel - Barn i trafiken																				
(Kopplade till beläggningsprogram och områdesvisa handlingsplaner)																				
Gångstråk																				
Åtgärdsnett medborgare och cykelråd																				
Övrigt gång och cykel																				
Cykelparkering																				
Ny GC Aspholmen - Gustavsvik																				
Skebäckströmen																				
Öppnande av gator																				
Åtgärder 2018:																				
- Öppning av Södra infartsleden-kortstsvägen (Ytterligare medel, redan avsatt 6 500 tkr)																				
Avfart Hedgatan																				
Bussprioritering i trafiksignaler																				
Barn i trafiken, nytt objekt																				
Från trafikleder till stadsgator																				
Åtgärder 2018:																				
- Rudbecksgatan, 2 500 tkr (projektering)																				
Pendlarparkering																				
Prioriterade åtgärdsplanering																				
Hagatunneln, samfinansiering med TF																				
Södra station																				
Resecentrum																				
Hovsta station																				
Diverse åtgärder																				
FÖP Vivalla/Boglundsängen - ny bro över motorvägen mellan Holmen och Boglundsängen																				
FÖP Vivalla/Boglundsängen - ny gata mellan Vallby och Bettorp																				
Broarna södra infarten - ombyggnation																				
Kollektivtrafik									A3	6 200	13 300	14 500	11 500	50 000	KS	268	285	446	854	
Hedgatan hållplats, del av gång- och cykeltunnel under Hedgatan																				
Akuta åtgärder																				
Återsättning av hållplatser																				
Uppgradering hållplatser för tillgänglighet och trygghet																				
Större hållplatsåtgärder																				
Åtgärder 2018:																				
- Konserthuset Kulturkvarteret, 500 tkr (Utredning/projektering)																				
- Högaleden Risbergsska skolan, 900 tkr																				
- Södra station, 600 tkr																				
Bus Rapid Transit																				
Naturum***)									A4	*										
Naturum																				
Naturvård									A4	15 600	12 600	10 000	10 000	28 500	KS	820	834	667	550	
Natur för alla - attraktiva grönområden, tillgänglighet, folkhälsa, information																				
Attraktiva tätorter och utveckling av naturturism - t.ex. raststugor och attraktiva målpunkter i naturen																				
Säkerställa ett rikt natur- och kulturlandskap																				
Skapa ett rikt natur- och kulturlandskap																				
Personal- och maskinutrymme för UFUA och skötsel av Oset och Rynningeviken																				
Kompensationsprincipen																				
Leklust och mötesplatser i Fyrklövern (Oxhagen-Björkhaga-Mellringe-Varberga)																				
Naturens hus (finansiering av hyresgäst)																				
Vatten									A5	3 000	3 000	3 000	3 000	9 000	KS	151	151	151	151	
Vattenvård och rekreation inom Svartåns avrinningsområde (enligt vattenplanen)																				
Vattenvård och rekreation inom övriga avrinningsområden (enligt vattenplanen)																				
Kulturmiljö**)										1 200	1 200	1 200	1 200	3 600	KS	12	48	48	48	
Karlsundsområdet: Bryggshus vid Karlsnäs																				
Karlsundsområdet: Hagtorp, två byggnader																				
Karlsundsområdet: Renovering av Strömsborg																				
Karlsundsområdet: Stuga vid Karlsunds station (invest Kd)																				
Ej specificerade objekt																				
Tillgänglighetsåtgärder										1 000	1 000	1 000	1 000	3 000	KS	60	60	60	60	
Tillgänglighetsåtgärder																				
Odlingslotter									A1	2 000	2 000					101	101	75		
Saxons väg																				
Hedeparken																				
Ladugårdsängen																				
Oxhagen norra																				
Vivalla																				
Garphyttan																				
Ospect																				
Trafik och miljö totalt										88 050	128 950	186 050	165 150	479 650		4 703	4 927	7 195	15 448	

*) Konstutsmekning ska göras med 1% av investerat belopp

**) Karlsundsområdet prövas samlat

***) Endast driftskostnad, investering sker i kommunalt bolag.

6.3.3 Investeringsprogram Gata och park

Samhällsbyggnad Gata och Park	PN Nr	Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv			
			2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021
Objekt finansierade med riktade KS-medel och beaktade i ekonomisk plan												
	B1											
Trafiksäkerhetsobjekt, ev mer ny Trafikplan 2014	4		X	X	X	X	X	KS	210	210	210	210
Projektering	5		X	X	X	X	X	KS	27	27	27	27
Trafikregleringsanordningar	6		X	X	X	X	X	KS	76	108	108	108
Industrispår ny växel vid Törsjö enl beslut ks 177/2015	7							KS				
Järnvägsspår/Industrispår	8		X	X	X	X	X	KS	45	45	45	45
Trafikräkning	9		X	X	X	X	X	KS	38	44	48	48
Kaj utefter Svartåns norra sida	10			X				KS				
Ombyggnad av trästradskoronen öster om Skebäcksbron	11							KS	75			
Dammar, regleringsdammar Svartån	12		X	X	X	X	X	KS	280	80	80	80
Utökn av biljettautomater	13		X	X	X	X	X	TN	233	210	218	240
Hagatunneln	14		X					KS	538	380		
Lekplatser + 1 mnkr tillgänglighet	15		X	X	X	X	X	KS	293	390	390	390
Träd	16		X	X	X	X	X	KS	80	80	80	80
Ett träd för varje barn som föds	17		X	X	X	X	X	KS	8	8	8	8
Vivallaparken 4 mnkr 2016, ombudgeterad till Stadsbyggnad, Sam 138/2016	18							KS				
Upprustning av parker från 1960-70-talen, enl Naturplanen	19		X	X	X	X	X	KS	200	260	260	260
Medborgardialog för parkinvesteringar	19		X	X	X	X	X	KS	40	40	40	40
Bevattningsanläggningen i Stadsparken												
Nybyggnad och upprustn av plaskdammar	20		X	X	X	X	X	KS	22	87	87	87
Ombyggnad av Restalundsvägen	21											
Tillgänglighetsåtgärder	22		X	X	X	X	X	KS	35	35	35	35
Gatubelysning: Förmylelse av belysningsstoppar och belysn kablar samt komplettering av gatubelysning	23		X	X	X	X	X	KS	182	277	277	277
Gatubelysning: Komplettering för energibesparing	23		X	X	X			TN	-133	-133	-133	-350
Redskap, redovisas under inventarier	24							KS				
Saltsopningsutrustning			X	X				KS	30	120	90	
Utbyggnad av planlager för sk flis	25		X	X				KS	35	35	26	
Hjälmaran, Muddring av rännan i Hemfjärden	26		X	X				KS	307	827	80	
Konstruktionsbyggnader (broar och tunnlar)	27		X	X	X	X	X	KS	348	771	644	169
Glomman bron, Ks 1417/2015								KS	127			
Dagvattenpumpstation Våghustorget för Rudbeckstunneln	28							KS				
Ombyggnad av gator i samband med ombyggn/förmylelse av vatten- och avloppsledningar	29		X	X	X	X	X	KS	160	160	160	160
Asfallsunderhåll pga komponentavskrivning, dn finansierar	30							TN	1 625			
Asfallsunderhåll pga komponentavskrivning, KS finans krävs from 2018			X	X	X	X	X	KS	542	2 167	2 167	1 950
Vattenskyddsåtgärder på Vattenverksg o Karislundsg	31							KS	38			
Turistvägvisning	32		X					KS	173	130		
Nytt tåg på Stora Holmen	33		X					KS	45	135		
S Strandgatan ombyggn i samb med trädförmylelse	34		X	X				KS	107	213	40	
Trappor	35		X	X	X	X	X	KS	80	80	70	40
Biofilter Raingarden	36		X	X	X	X	X	KS	60	60	60	60
Trafiksignalanläggningar	37		X	X				KS	240	240	180	
Parkeringsledningssystem	38		X					KS	18	53		
Spolplatta för avspolning av större bilar, Aspholmen ^{*)}								TN	120			
Park och Gata totalt			137 550	100 600	74 350	54 350	174 850		6 301	7 136	5 295	3 963

*) Konstutsmückning ska göras med 1% av investerat belopp

**) Endast driftskostnad, investering sker i kommunalt bolag.

6.3.4 Investeringsprogram Samhällsbyggnad övrigt

Samhällsbyggnad Övrigt	PN Nr	PN Prio	Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv			
				2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021
Egenfinansiering inom nämndens ram				105 745	95 620	96 370	98 620	153 000		12 411	12 983	12 323	12 533
Fordon		B2 a-c		47 745	44 620	45 370	47 620			9 437	10 216	9 789	9 999
Fordon Skattefinansierat		B2 a		23 000	23 000	23 000	24 000	DN		4 730	5 060	5 060	5 115
Fordon skattefin leasing		B2 a		10 500	11 000	11 500	12 000	DN		2 228	2 338	2 448	2 558
Fordon taxefinansierat		B2 a		12 900	10 000	10 000	10 000	Taxa		2 360	2 679	2 200	2 200
Fordon - inventarier				1 345	620	870	1 620	DN		120	140	82	127
varav Fordon inventarier Verkstad		B2 b		1 225	500	750	1 500						
varav Fordon inventarier Förråd/Combud		B2 c		120	120	120	120						
Inventarier				7 500	5 000	5 000	5 000	15 000	DN	1 375	1 183	1 100	1 100
Byggnadsnämnden								DN					
Kulturnämnden								DN					
Fritidsnämnden								DN					
Tekniska nämnden		B1 24		1 000	1 000	1 000	1 000	3 000	DN	220	220	220	220
Miljönämnden									DN				
Stadsbyggnad									DN				
Pott PN				4 500	4 000	4 000	4 000	12 000	DN	1 155	963	880	880
Konstutsmkning Citypassagen				2 000									
PN SB inventarier mm totalt				105 745	95 620	96 370	98 620	153 000		12 411	12 983	12 323	12 533
Objekt finansierade med riktade KS-medel													
Bredbandsutbyggnad landsbygd				20 000					KS	1 500	740		
Totalt SB övrigt inkl bredband				125 745	95 620	96 370	98 620	153 000		13 911	13 723	12 323	12 533

*) Konstutsmkning ska göras med 1% av investerat belopp

6.3.5 Investeringsprogram Fritid och Kultur

Samhällsbyggnad Fritid och Kultur	PN Nr	Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv				
			2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021	
Objekt finansierade med riktade KS-medel				15 300	6 900	10 000	2 000			1 340	2 165	3 723	888
Fritidsnämnden		C1		14 800	6 000	10 000	2 000			1 280	945	603	888
Konstgräs Mellringe Heden, tillägg ökad kostnad**)				X				KS	1 000				
Konstgräs Mellringe - omklädningsrum Mellringe IP**)		3.3						KS					
Rosta gårde - omklädningsrum och toalett**)		3.4				X		KS			288	863	
Trångens IP: B-hallen**)		3.1			X			KS		80	240		
Vivalla IP		3.2						KS					
Multianläggning Risbergiska skolans idrottshall**)		3.5						KS					
Motionsspar		3.6			X		X	KS		25	75	25	
Cykelleder Tysslinge, Längen och Hemfjärden		3.7						KS					
Stallanläggning Karlslund				X				KS	220	660			
Ridhus Karlslund				X				KS	60	180			
Förbättrade lokalförutsättningar för gymnastiken								KS					
Hundlekplats								KS					
Kulturnämnden		C2		500	900					60	1 220	3 120	
Öppen Konstvägg		3.1		500				KS	60	180			
Kultur- och fritidscenter i Södra Ladugårdsängen**)		3.3	*		900			KS		1 040	3 120		
Kultur- och fritidscenter Varberga centrum**)		3.4	*					KS					
inventarier 500 tkr		3.5						KS					
Samverkansprojekt Vivalla centrum		3.6	*					KS					
Kultur- och fritidscenter Norrby**), varav inventarier 700 tkr		3.7						KS					
Sorteringsverk biblioteket***)		3.7						KS					
Egenfinansiering inom nämndens ram													
Fritidsnämnden										103			
Konstgräs Trängen, reinvestering**)								DN					
Lilåspåret								DN		103			
Kulturnämnden		C2		1 100						15	44		
Kulturskolan, dispens till 2018													
Stöd till upprustning av biograf		3.2		1 100				DN		15	44		
Totalt investeringar FN/KN				16 400	6 900	10 000	2 000			1 458	2 209	3 723	888

*) Konstutsmkning ska göras med 1% av investerat belopp

**) Endast driftskostnad vad gäller investering lokaler, investeringskostnaden avser inventarier. Investering lokaler återfinns hos kommunala bolag.

***) Se IT SB

Samhällsbyggnad Taxefinansierad verksamhet VA och Avfall	PN Nr	Konst utsm	Investeringsutgift					Finans	Ökade driftskostnader i o m inv						
			2018	2019	2020	2021	2022-2024		2018	2019	2020	2021			
Vattenverket			73 500	43 000	25 000	15 000						2 449	3 963	2 240	1 250
Ombyggnad Skråmsta	5.1		X	X	X	X						456	615	1 200	1 050
Mogetorp/Vättern	5.2		X	X	X	X						180	120	140	200
Ny högreservoar	5.3		X	X								1 575	3 000	900	
Ny tryckstegringsstation Lanna	5.4		X									76	228		
Ny tryckstegringsstation S Väringen	5.4											163			
Svampen (hiss), (4 943 tkr överf från 2016)	5.5														
Flåten ombyggnad (200 tkr överfört från 2016)	5.6														
Ledningsnät			4 200	3 100	2 000							698	454	327	180
Nödvattentankar, beredskapsmaterial	6.1		X									24	18		
Vattentappställe/betalstation	6.2		X	X								43	43	33	
Mätpunkter flödesmätning i vatten	6.3		X	X								60	24	18	
Mätpunkter flödesmätning i tryckavlopp	6.4		X	X								48	48	36	
Påbyggnadsskåp servicebilar	6.5		X									81	81		
Ultraljudsmätare	6.6		X	X	X							442	240	240	180
Reningsverket			10 500	8 500	1 000							1 209	683	420	45
Nya blåsmaskiner till Skebäckverket	7.1											720			
Kväverening															
Förbättra skalskyddet vid Reningsverket															
Utbyte av ställverk på Skebäckverket	7.2											59			
Nytt reservaggregat till Skebäckverket															
Ventilation med värmeåtervinning Skebäcksv															
Uppgradering av styr- och kommunikationssystem till pumpstationer	7.3		X	X								60	60	45	
Ersätta eluppvärmning Skebäckverket	7.3											180			
Ombyggnad av Ervalla reningsverk	7.5											23			
Ombyggnad Mörtvägens pumpstation	7.6														
Ersätta utloppskanalen med ledningar	7.7														
Ventilation med värmeåtervinning Skebäcksv	7.8		X												
Nytt lager för externt slam	7.9		X									18	53		
Energieffektivare inloppspumpar Skebäck	7.10		X									60	180		
Ombyggnad Odensbacken	7.11		X	X								38	173	180	
Ombyggn av slamavvattning och slamutlastning på Skebäckverket	7.12		X	X								53	218	180	
Ombyggnad Rynninge pumpstation	7.13				X									15	45
Labbet			50	120								28	13	15	
Utveckling av Tiamon, provväxlare												7			
Analysinstrument för diskret analysteknik															
Kompletteringar inredning lab												5			
ICP/Atomabs.	8.1														
Autoklav, golvmödel	8.2			X									2	6	
Collert 18	8.3											6			
Diskmaskiner			X	X								11	11	8	
Exploatering			89 000	63 000	60 000	60 000	150 000					3 011	3 300	2 490	2 400
Exploatering (utbyggnad nya ledningar)	4.3		X	X	X	X	X					1 550	2 000	2 000	2 000
Omvandlingsområden															
Ö Mark	4.23		X									640	120		
S Väringen	4.24											450			
Sjöboviken, Grythem norra, Västeråsen	4.25		X									100	300		
Gällersta kyrkby	4.26		X	X								119	350	60	
Framnäs (inkl nytt exploateringsområde)	4.27		X	X								152	480	180	
Omvandlingsområden: Exempel Sticksjö, Tysslinge, Latorp, Ekeby Dreve, Lanna, Rinkeby	4.22			X	X	X	X	X					50	250	400
VA och Avfall totalt			386 450	253 070	168 250	124 000	339 000					13 642	16 216	10 446	6 868

6.3.7 Investeringsprogram IT samhällsbyggnad

Samhällsbyggnad		Investeringsutgift					Ökade driftskostnader i o m inv						
IT-Investeringar	PN Nr	PN Prio	K S	2018	2019	2020	2021	2022-2024	Finans	2018	2019	2020	2021
Egenfinansiering inom nämndens ram													
Samhälle och Miljö										567	1 783	394	462
Kopiatorer och skrivare				500	300	700	500		DN	165	122	108	176
PC				300	300	300	300	900	DN	17	66	66	66
IT-investeringar Citypassagen				6 000					DN	330	1 320		
Digital medborgardialog				1 000	1 000	1 000	1 000	3 000	DN	55	275	220	220
Telematik för fordonsparken									DN				
Verksamhetssystem Miljökontoret - MN									DN				
Fritid- och Kultur													
Sorteringsverk Stadsbiblioteket*		C2											
IT-inv PN SB										567	1 783	394	462

* Ingår som en del i Kulturkvarteret